AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 49 PHONE PARK 6407. WORCESTER, MASS. 11 d. Gruodžio (Dec.), 1924 m. KAINA 5 CENTAI. Vol. X.

LIETUVĖ, ONA JUOZAPAITĖ PAŠOVĖ SUV. VALST. VICEKONSULĮ.

Anglijoj suokalbis iššudyt ministerius. Anglijos nota Egiptui. Jugoslavijoj mušauta Suvienytų Valstijų konsulis. Nori užgint ginklų skelbimus. Kaltina "tinginius" advokatus. Suėmė daug ištvirkusių jaunuolių. Fordas statys Bostone savo fabriką. Pagavo nepaprastą žuvį. Danijoj leidžiama marint nepagydomus ligonius.

LITTUVĖ PAŠOVĖ SUV. VALST. VICEKONSULĮ.

Belgrad, Jugoslavijoje. Suvienytų Valstijų vicekonsulis Harry A. Dayton, likosi auka lietuvės Onos Juozapaitės. Dayton per du metu buvo Suvienytų Valstijų vicekonsuliu Lietuvoje, kur Kaune budamas susipažino su gražia lietuve, Ona Juozapaite, kurios tėvas, rodosi, gyvena Suvienytose Valstijose. Paskyrus jį vicekonsuliu į Jugoslaviją, Dayton ten išvažiuodamas, išsivežė ir Juozapaitę, su kuria pragyvenęs šešis mėnesius, dabar jai paaiškino, jog "draugiškas gyvenimas" turi jau but pertrauktas. Juozapaitė tai išgirdus, pagriebė revolverį ir Daytonui suvarė tris šuvius, paskui pasiėmus britvą, perpjovė kairės rankos arteriją, ir taip paleidus kraują, numirė. Dayton gi pastaromis dienomis irgi numirė.

POLICIJA DABOJA ANGLIJOS GABINETĄ.

London, Anglijoje. Viscount Allenby, Anglijos pasiuntinis Egipte, davė žinią Anglijos valdžiai, jog Egipte susekta suokalbiai, kuriems vadovauja Egipto nacionalistų vadas Vafd, sulyg kurių yra numatarta Londone išžudyt visą ministerių gabinetą. Parėjus šitai žiniai, tuojaus detektivais apstatyta ministerių gyvenimo ir susirinkimų rumai, kurie dabar detektivų dabojama dienomis ir naktimis. Apart to detektivų sargyba apstatyta ir visos valdiškos įstaigos.

UŽDRAUS GARSINT GINKLUS.

Boston, Mass. Policijos viršininkas Wilson įdavė legislaturai reikalavimą išleist naują įstatymą, kuriuomi butų uždraustą laikraščiams garsint ginklų pardavinėjimą. Wilson mano, jog revolverių ir kitokių ginklų garsinimus uždraudus, susimažintų pardavinėjimas tokių ginklų, o tas sumažintų visokias žudystas ir žmonių užpuldinėjimus, su apiplėšimo ir apvogimo tikslais.

ANGLO-EGIPTO PRIETIKIAI NESIGERINA.

Geneva, Šveicarijoje. Tarpe Egipto ir Anglijos prietikiai nė kiek nesigerina. Egipto valdžia prižadėjo atlygint Anglijai visas skriaudas, ir tuom patim Tautų Lygai įdavė skundą ant Anglijos, už Sudano apvaldymą. Dabar Anglijos atstovas prie Tautų Lygos, savo valdžios vardu paaiškino, jog jis nesirašys ant jokio Lygos protokolo, kuriame butų pažymima nutarimas, pripažįstantis Egiptui bent kokias apeliavimo tiesas, ir ne priims jokių patarimų, nežiurint, ar juos duotų Egiptas, ar Tautų Lyga.

SKUNDŽIASI ANT TINGINIŲ ADVOKATŲ.

Brooklyn, N. Y. Teisėjas Benedict savo teisme, su priesaikintais teisėjais ilgai laukė advokato Steimbrik, idant pradėjus bylą, ir nesulaukdamas jo, atsikreipęs į prisaikintuosius teisėjus, tiems pasiskundė: "Ponai, jųs matėte vieną kartą vakar ir du kartu šiadien, kaip tinginiai advokatai vilkina laiką ir tuomi demoralizuoja industriją! Aš labai pritarčia sumanymui, kuris pareikalautų visus tokius tinginius, vilkinančius bylų nusprendimą, paimt trumpai už saito, ir paaiškint jiems, ką jų darbas reiškia..."

"PAVYZDINGAS JAUNIMAS" IR JO BALIUS.

Harrisburg, Pa. Kaszinkas apvogė vieną valgomų daiktų krautuvę. Vagilių susekimo darbą pasiėmė trįs detektivai, kurie beslimpinėdami užtiko atokią nuo miesto vietą, kuri buvo "okupuota" penkiolikos vaikų ir trijų mergaičių, nuo aštuonių iki 13 metų amžiaus. Jie visi čia "kėlė sau balių", kuriam panaudojo dalį ir detektivų jieškomų produktų, pavogtų iš apiplėštos krautuvės. Šito "jaunimo" tarpe detektivai atrado vieną mergaitę, dešimtų metų, taip girtą, kad ji negalėjo paeit. Visi jie suimta ir nugabenta kalėjiman.

BOSTONAS GAUS FORDO FABRIKĄ.

Boston, Mass. Netrukus bus pradedama darbai prie statymo naujo fabriko, kurį ruošia čia statyt garsusis automobilių fabrikantas H. Ford. Fabrikas kainuos keturis milijonus doliarių. Jis bus statomas tarpe Somerville ir Charlestown, kur sueina vandens ir Boston & Maine geležinkelio komunikacijos keliai. Vietiniai žmonės džiaugiasi sulauksią daug darbo, gi miestai džiaugiasi taipgi, jog iš to bus nauda vietinei pramonei.

Amerikos lietuviai, išgirskit!

Amerikiečiai, išrašykite savo giminėms "Amerikos Lietuvį".

Kaunas, 9 Lapkričio, 1924 m. Amerikiečių lietuvių savaitraštis "Amerikos Lietuvis" yra labai rimtas, tautiškai progresyviškoje dvasioje vedamas laikraštis ir jį skaitantiems teikia labai įdomių žinių ir naudingų pasiskaitymų. Ant kiek man teko patirt, gaunantieji "Amerikos Lietuvį" Lietuvos žmonės, tiek kaimiečiai, tiek miestelėnai, skaito su dideliu pamėgimu ir tiesiog negali juomi atsidžiaugt.

Kaip jums, broliai amerikiečiai, yra žinoma, šiuo metu laikraščių jau gana nemažai turime ir pačioje Lietuvoje leidžiamų. Vienok Lietuvos laikraščiai yra neįdomųs, nes jie beveik visi yra partyviški, perdaug vienpusiški ir kaipo toki, paprastai buna perpildyti tarpusaviais ginčais ir partyviškomis rietynėmis. Pertai tokius laikraščius žmonės neturi patraukimo skaityt, ir dėlto visi dabartiniai Lietuvos laikraščiai skaitytojų turi visai nedaug, vos šiaip taip laikosi. O antra ir svarbiausia priežastis, kad Lietuvos žmonės mažai išsirašo sau laikraščius—tai finansinis krizis, nes Lietuvoje, tiek kaimiečiams, tiek miestų darbininkams, labai striukai yra su tais litais—jų stačiai negalima sugraibstyt ir patiems butiniems reikalams.

Jųs, broliai amerikiečiai, visgi esate geresnėse gyvenimo sąlygose. Jųs, kurie turite darbą, visgi lengviau galite išsiverst negu męs, Lietuvos mažažemiai ir miestų darbininkai ir bedarbiai. Todėl, kurie tik išsigalite, nepasigailėkite išrašyt savo giminėms Lietuvoje "Amerikos Lietuvį".

Gerų laikraščių mylėtojas.

HINAI PAVERGĖ DU KUNIGU IR DVI MINIKI.

Honkon, Hinijoje. Hinai plėšikai, arti čia pagriebė du katalikišku kunigu ir dvi miniki, kuriuos nusigabeno į kalnus, ir galbut reikalaus jų išpirkimo. Pagriebtieji kunigai yra pasionistų ordeno: tėvas Daminykas, seniau buvęs šv. Mykolo parapijos klebonu Hobokine, ir misijonierius tėvas Motiejus. Minikės abi paeina iš New Jers'ės klioštoriaus, visi iš Suvienytų Valstijų, ir galbut jų paliuosavimui parsieis įsikišt Suvienytų Valstijų valdžiai.

SUSPENDAVO ŽANDARŲ VIRŠININKĄ KOMUNISTĄ.

Paris, Francuzijoje. Douarnenez miestelyje žandarų viršininkas La Flanchec pavirto į komunistą, ir vieton palaikyt tvarką, jis siekė prie betvarkės sukėlimo. Apsijuosęs jis trispalve juosta, pats išvedė straikan žuvyčių pakavimo fabriko darbininkus ir juos vadžiojo po miestelio gatves, keliant visokią betvarkę. Prefektas policijai liepė jį suimt, bet ta bijojo, kadangi straikieriai grumojo nutraukimu nuo arklio kiekvienam policistui, kuris drįstų demonstrantams trukdyt. Beto dar straiklaužių vežimui pasirodžius su gabenamais produktais, vežimą jie sudaužė. Vidaus reikalų ministeriui pareikalavus, žandaras suspenduota iš vietos ir įmestas kalėjiman; turės jis stot prieš teismą, ir be abejonės bus skaudžiai baustas.

SUĖMĖ LENKIŠKŲ PAŠPORTŲ FABRIKANTĄ.

Paris, Francuzijoje. Vienoje restauracijoje policija suėmė tulą Max Green, gimimu Lenkijos žydą, bet naturalizuotą Suvienytų Valstijų pilietį, kuris iš Varšavos keliavo į Suvienytas Valstijas. Pas jį padarius kratą, atrasta 700,000 doliarių pinigais ir už 700 doliarių vertės padirbtų Lenkijos pašportų, kuriuos jis dar buvo nespėjęs parduot. Pašportai padirbti gana gerai ir reikia labai prisižiurėt, idant juos atskyrus nuo tikrųjų.

ŽVEJAI SUGAVO NEPAPRASTĄ ŽUVĮ.

Arnolds Park, Ia. Du žvejai, butent Harry Tenant ir Guy Rickman, žvejodami Minnewastha ežere, sugavo nepaprastą žuvį, kuri svėrė aštuonis svarus. Sulyg visko ši žuvis nebutų nepaprasta, bet tai buvo "auksinė" žuvis, tokia pat kaip ir visos tos, kokias daugelis laiko namuose, stikliniuose įduose, tik ji nepaprasta savo didumu ir sunkumu, kuomet visos šios giminės žuvytės yra mažos, o ši didelė ir net aštuonių svarų sunki.

"ATAKUOJA ŽENYBAS PER PAČTĄ".

Van Buren, Ark. Crawford apskričio teisėjas Bourland ką tik užbaigė "didelį darbą", kokį reikėjo atlikt suteikiant perskyrą tulai Ruth Faircloth, nuo jos vyro. Dalyką tyrinėjant, pasiaiškino, jog Fairklotienė savo vyro nepažinojo pirmiau ištekėjimo už jo, kadangi jiedu susipažino tik "per pačtą": vienas kito vardą laikraštyje pamatę, pradėjo rašinėtis ir taip susitarę poruotis, susivažiavo ir susituokė vienas kito gerai nepažinę. Teisėjas viską išklausęs, davė jai perskyrą ir išdidžiai pažymėjo: "Daugiau pas mane negaus perskyros tos poros, kurios susituokė per pačtą".

MOTERS NEW YORKE GAUDO ŠUNIS.

New York, N. Y. Paprastai miestuose ikišiol tik vyrai užsiimdavo gaudymu tų šunų, kurie pasirodė gatvėse be laidų. Dabar New Yorke tokį darbą pradėjo dirbt tris moters. Žinoma, jos nėra paprastais "rakaliais", tik iš gyvulių užtarimo draugijos narės, kurios gatvėse rankioja sužeistus ir kitaip kenčiančius gyvunus, ir gabena savo įstaigon, idant ten gydžius ir teikus kitokią pagelbą, kokia pasirodys reikalinga.

VIETON "CARO" CIRILIAUS JO ŽMONA.

New York, N. Y. Aną savaitę buvo garsinta laikraščiuose, jog į Suvienytas Valstijas atvažiuoja rinkt aukas neseniai pasiskelbęs Rusijos caru kunigaikštis Cirilius, vienok dabar pasirodė, jog tai buvo kelionėn leidusis tik jo žmona, kuri atvyko laivu "Paris". New Yorko policijos buris ją pasitiko prieplaukoje ir nulydėjo į viešbutį, pridabojant, idant koki kerštininkai nepadarytų jai nemalonumų.

PENKIOS YPATOS SUDĖGĖ KELIONĖJE.

Detroit, Mich. Priemiesčio trukiui bėgant rytų pusėn, trukis susidurės su pervažos trukiu, vežančiu tarputyną. Tarputynui užsidegus kilo gaisras pasažieriniame trukyje, kurio viename vagone sudegė dvi moters, du vyrai ir keturių metų vaikas. Apie dvidešimts penki kiti pasažierai likosi lengviau ir skaudžiau sužeisti.

NORI LEIST MARINT NEPAGYDOMUS LIGONIUS.

Kopenhagen, Danijoje. Teisybės ministeris Steincke įdavė parlamentui savo bilių, kuriuomi reikalaujama išleist įstatymą, leidžiantį daktarams numarint tokius ligonius, kuriuose nėra vilties pagijimo. Sulyg biliaus reikalavimo, už tokių ligonių numarinimą daktarai turėtų but liuosais nuo baudos ar bent kokios atsakomybės, nes ikišiol nors nebuvo tokio įstatymo, tai vienok daugelyje atsitikimų bevilčiai ligoniai visgi buvę numarinami, ir užtai buvo traukiami atsakomybėn, tik atsakomybė buvus nelygi, nes už turtingesnius dėta sunkesnė, gi už beturčius ir visai lengvos baudos.

VIENAS ZUIKIS KAINAVO 312 DOLIARIŲ.

Pottsville, Pa. Trįs medžiotojai, iš Pottsville, ir New Philadelphijos, sako, nušovė brangiausią zuikį, kokį kas yra kada nors pirmiau nušovęs. Mat visi trįs medžiotojai tapo areštuoti ir teisme nubausti trimis šimtais ir dvylika doliarių, užtai, kad jie panaudojo reflektoriaus žiburį, su kurio pagelba zuikį pirmiau apakino, ir tik tam nematant kaip gelbėtis, jie jį nušovė. Teismas juos nubaudė po $104 arba po 104 paras kalėjiman kiekvieną.

AREŠTAI UŽ "RAUDONĄ" LITERATURĄ.

San Francisco, Cal. Nuo tulo laiko ant stulpų kaszinkas įsidrasino lipint atsišaukimus, kuriuose kviečiama žmones prie revoliucijos sukurimo. Ant galo toki atsišaukimai pradėta dalint iš mokyklų einantiems vaikams. Miesto valdžia areštavo apie dvidešimts penkias ypatas, nužiurėtas atsišaukimų platinime.

PAJIEŠKOJIMAS.

Lietuvos republikos pasiuntinybė Washingtone prašo jieškomų ypatų atsiliept ir visų žinančių duot žinią apie šias ypatas:

1. Edvardas Daugirdas, gimęs Ilguvos dvare, Naumiesčio apskričio, 1914 m. atvykęs Amerikon ir apsigyvenęs Chicagoje.

2. Kazukaitis Baltramiejus, kilęs iš Šeduvos valsčiaus, atvykęs Amerikon 1913 m. pradžioje; tulą laiką gyvenęs 82 Wallace St., New York City.

3. Julijonas Šefleris, kilęs iš Kedainių, atvykęs Amerikon 1913 m., gyvenęs 157 Wespromenty St., Newburgh, N. Y.

4. Martin Jaks (ar Saks), gyvenęs 1337 Commercial St., Tacoma, Wash.

Lietuvos Pasiuntinybė Amerikoje.
Lietuvė pašovė Suv. Valst.

ATMINKIT SAVUOSIUS LIETUVOJ

Pasiųskit Dovanas Pinigais!

Mes siunčiame pinigus litais ir doleriais, kiekvieną dieną išleidžiam. Dabar jau laikas Kalėdų Dovanas siųst. Nepamirškite musų agenturos.

M. PALTANAVIČIA,

15 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.

Žinios iš Lietuvos

Skandalas dėl svenčių įstatymo.

Kaunas. Antradienyje, 18 Lapkričio, seime buvo baigiamas svarstyt (trečiuoju skaitymu) krikščioniškojo bloko pagamintas "Švenčių Įstatymas", sulyg kurio sekmadieniais ir šventadieniais miestuose draudžiama dirbt vieši darbai ir privalo but uždarytos visokios parduotuvės. Toks įstatymas yra labai negeistinas žydams, pertai, kad neleidžiama prekiaut šeštadieniais, juos verčiama ar atsižadėt šeštadienio, arba švęst šeštadienį ir sekmedienį, kas jiems yra labai nenaudinga ir kenksminga pramonės reikalais. Ir dėlto, kaipo tokiam nenaudingam įstatymui, Lietuvos sostinės Kauno žydai dėjo pastangas pasipriešint. Butent, prieš busiantį seime paskutinį skaitymą, reikšdami protestą pirmadienyje, 17 Lapkričio, Kauno miesto ir priemiesčių visos žydų krautuvės bei dirbtuvės iki 1 valandai dienos, buvo uždarytos. Be to kaip plačiai yra kalbama, kad rabinų įsakymu sinagogose, žydai meldėsi prašydami Dievą, kad atitolintų tą taip baisų jiems įstatymą; bandyta daryt demonstracija ir tt.

O antraidenyje, 18 Lapkričio, seime svarstant ir priimant tą švenčių įstatymą, buvo labai trukšmingi posėdžiai. Žydų atstovai savo kalbose kiek galėdami stengėsi įrodyt, kad vertimas juos švęst katalikų šventes, yra neleistinas ir tikybiniu ir ekonomišku atžvilgiais. Gi krikščioniškojo bloko atstovai, atremdami žydus, gynė svarstomaji istatymą.

Prieš tokį švenčių įstatymą išsireiškė ir kairiųjų frakcijų atstovai—socialdemokratai ir liaudininkai. Nuo liaudininkų daugiau kalbėjo Grinius, o nuo socialdemokratų Plečkaitis. Dr. Grinius įrodinėjo, kad užrubežiuose tiek daug švenčių niekur nėra, todėl nėra reikalo ir net butų kenksminga tiek daug jų turėt ir pas mus, Lietuvoje. Atstovas Plečkaitis aštriai kritikavo krikščionis demokratus, o ypač federantus, kaipo daugiausia prisidėjusius prie to įstatymo pagaminimo, pabrėždamas, kad tuom įstatymu vedama prie žydų pogromų. Plečkaičiui kalbant, iš dešiniųjų pusės buvo girdėt šauksmai: "Kiek tu gavai nuo žydų už savo advokatavimą? Socializmas pranašauja žydų pogromus. Socialdemokratai katalikų šventėms priešingi, bet užtai jie šventė bolševikų revoliucijos sukaktuves 7 Lapkričo" ir tt.

Baigdamas Plečkaitis kalbėt, gavęs žodį išėjo tribunom federantas Šukys, kuris savo karštoje kalboje skaudžiai sukirto Plečkaitį ir socialdemokratus. Socialdemokratų adresu tarp kitko jis pasakė: "Jusų partijoje netruksta buvusių bolševikų komisarų, kurie budami Rusijoj padėjo šaudyt darbininkus. Jusų visas troškimas—sugriaut valstybę ir vedate prie tos pačios padėties, prie kokios privedėt nelaimingąją Rusiją, kur prieita net prie to, kad suvalgė nudvėsusius šunis ir kates" ir tt. Taip besipolemizuodami skirtingų pažiurų atstovai, tiek įsikarščiavo, kad salėje kilo didžiausis trukšmas: vieni prieš kitus rėkė, vieni antrus visaip užgauliojo.

Po didžiausio trukšmo ir smarkių ginčų, švenčių įstatymas su mžomis pataisomis, balsų dauguma buvo priimtas trečiuoju skaitymu. Sulyg priimtojo įstatymo, miestuose krautuvės sekmadieniais ir švenčių dienomis turi but uždarytos visą dieną, o miesteliuose iki 1 valandai dienos. Šv. Juozapo, šv. Kazimiero ir pirmoji Gegužės, iš švenčių išbrakta. Laike posėdžių seimo salėje buvo daug žingeidaujančios publikos, o ypatingai daug buvo žydų.

Kauno lietuvis.

Dvejos sukaktuvės.

Kauno lietuviškoji visuomenė gana iškilmingai paminėjo reikšmingas lietuvių tautos atgimimo istorijoje dvejas sukaktuves, butent Vinco Kudirkos 25 metų mirties ir "Dainos" Draugijos 25 metų gyvavimo sukaktuves. Vinco Kudirkos minčiai pagerbt iškilmės bbvo atlikta sekamai: Šeštadienyje, 15 Lapkričio 8 val. vakaro Valstybės Teatre buvo Vinco Kudirkos vakaras, kuriame dalyvaujant Mikui Petrauskui, Dr. K. Griniui, profesoriui Myk. Biržiškai, Katelei, Motiekaičiui ir kitiems, visų pirma buvo pagiedota velionio V. Kudirkos parašytas Lietuvos himnas, sakyta referatai, iliustruota V. Kudirkos muzikališki kuriniai ir tt.

Sekmadienyje, 16 Lapkričio, 3val. po pietų tame pačiame Valstybiniame Teatre Šaulių horas (100 dainininkų) publikai pritariant, tris kartus sugiedojo Lietuvos himną. Paskui kun. J. Tumas laikė paskaitą, tėma: "Kudirkos ypata ir jo reikšmė visuomenėje". Po paskaitos horas padainavo keliatą tautos ir liaudies dainelių, kaip antai: "Kur bėga Šešupė", "Ei pasauli , męs be Vilniaus nenurimsim", "Per girią girelę" ir k. Tą pačią dieną, 16 Lapkričio Vinco Kudirkos atminčiai pagerbt dar buvo skaityta paskaitos miesto rotušėje ir universiteto salėje, o pirmadienyje, 17 Lapkričio Tautos Teatre.

Dainos Draugijos 25 metų sukaktuvėms paminėt vakaras—koncertas buvo atliktas pirmadienyje, 17 Lapkričio 8 val. vakaro Valstybiniame Teatre. Vakaro programas buvo atliktas šiokioje tvarkoje: Įžangos jubilėjinę prakalbą pasakė rašytoja Sofija Čiurlionienė. Po prakalbos, Dainos horas pagiedojo tautos himną, o po himno padainavo keliatą dainų. Paskui dainavo Cipras Petrauskas ir kiti dainininkai-artistai, grojo muzikos kvartetas. Publikos buvo pilnutėlė salė. Gaila tik, kad Dainos 25 metų sukaktuvių paminėjimo vakarui buvo nustatyta brangus bilietai (pigiausis bilietas 8 litai), dėlko jame negalėjo dalyvaut darbininkai ir žemieji valdininkėliai.

Lietuvos sunus.

Velionį A. J. Povilaiką prisiminus.

Lapkričio 18 dienoje, 6 valandą ryto, pasimirė plačiai Amerikos lietuviams buvęs žinomu Antanas J. Povilaika. Kas jis toks buvo Amerikos lietuviams ir kiek jis naudingas išeivių gyvenime buvo, ypatingai lietuviams vidurinės sriovės, tą jau musų laikraščiai mažiau ar daugiau pasakė ir įvertino velionio Antano darbus. Žiauri mirtis išplėšė jį iš musų tarpo, dar senatvės ne sulaukusį, dar mums labai reikalingą. Gaila, bet ką padarysi.

Kadangi man teko šiektiek kartu su velioniu Povilaika veikt visuomenišką darbą, tad pasidalinsiu su "Amerikos Lietuvio" skaitytojais nors keliomis mintimis, prisimenant velionį, kaipo gerą ir prakilnų lietuvį. 1917 metuose man pribuvus į Waterburį ir ten apsistojus, neradau nieko sau pažįstamo nė draugų, buvau svetimas visiems ir visi buvo man svetimais. Neilgai vienok laukus, teko man susieit su velioniu Povilaika. Pradėjus man kalbėtis, jis tuojau manęs paklausė, kuom aš esu, kokių pažiurų aš esu. Aš jam atsakiau, jog apie pažiuras aš dar nieko ne nusimanau, jos man nėra žinomos, nes Amerikos gyvenimas man yra dar visai naujas ir mažai pažįstamas; esu tik lietuvis tai ir viskas.

Velionis Povilaika išklausęs mano kalbos, greitai pažymėjo: "Esi musų žmogus, ir stok į musų eiles". Girdi, yra čia Lietuvos Sunų Draugija, kuri užlaiko savo knygyną; stok prie jos ir skaityk knygas, laikraščius, kaip antai "Vienybė Lietuvninkų", "Ateitis", "Dirva", "Tėvynė" ir kitus. Yra Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros kuopa, Tėvynės Mylėtojų Draugijos kuopa, prie kurių verta prisidėt kiekvienam lietuviui, stok prie jų.

Tai buvo pirmas musų pasikalbėjimas su velioniu Povilaika. Aš paklausiau jo raginimų, pristojau prie jo nurodytų draugijų ir kartu su velioniu Povilaika jose darbavausi kiek man buvo galima.

Kiek velionis Povilaika buvo naudingas lietuvių gyvenime, aš ne apsiimu tai įvertint, įvertins tai kiti. Turiu tik tiek primint, jog jis kurioje tik organizacijoje dirbo, tai dirbo iš tikros širdies, visuomet dirbo taip, idant padaryt naudingą darbą, visuomet stovėdamas sargyboje už lietuvystę ir už gerą, pavyzdingą tvarką.

Jis buvo draugijoms naudingas tuom, jog jis turėjo labai gerą karakterį ir buvo gabus susirinkimų vedime. Kiek man žinoma, L. S. Draugijoje nariais priklausė įvairių pažiurų ir nuomonių žmonių, kaip vyrų taip ir moterių, paskui pradėjo skverbtis jon ir radikalai, kuriems susirinkimuose visuomet tvarka ne pakenčiama, tad aišku, jog susirinkimuose netruko ir betvarkių kėlėjų. Bet kol velionis Povilaika ją vedė, visuomet dalykai išeidavo kuošvelniausia, nes jis visuomet mokėdavo švelniai dalykus nuvest ten kur jie turėjo eit, ir visi su jo nurodymais sutikdavo, ir kartu su juom eidavo prie tikslo. O kuriose draugijose jis buvo pirmininku, ten visuomet tvarka buvo pavyzdinga.

Dėl lietuvystės jis buvo atsidavęs su kunu ir siela, visur ir visuomet geisdamas Lietuvai ir savo tautai laimės. Bet kada jam teko atlankyt Lietuvą, karei pasibaigus, lietuvystė jame sumažėjo, bet visgi nuo jos jis ne atsisakė, kaip kad daugelis lietuvių yra padarę; jis tik su mažesne energija lietuvystei jau darbavosi.

Teko man kartą atsilankyt Waterburyje, kada jis buvo dar neseniai iš Lietuvos grįžęs. Susitikęs jį, paprašiau, idant papasakotų man savo įspudžius, kokius iš Lietuvos parsivežė. Jis man atsakė: "Mielas Urbone! Žinau, tamista seki spaudą ir domiesi Lietuvos likimu, taigi maž-daug ir žinai tiekkiek ir aš, nes spaudoje yra daug tiesos. O antra, nenoriu nieką pasakyt, nes nieko džiuginančio neturiu, nes Lietuvoje nieko tokio nėra, o apie blogasias puses pasakot man skaudu; o jųs jas žinote ir be pasakojimų, ir todėl nėra reikalo apie tai aiškint. Bet nereikia nustot ir vilties. Reikia mums dirbt su didesne energija, ir visus tuos blogumus raut iš šaknų..."

Velionį Povilaiką mums išplėšė žiaurioji mirtis. Ir męs to susilauksmime, anksčiau, ar vėliau. Vienok, kuomet mirtis pasiima vieną ar kitą savo auką tinkamuoju laiku, tai nėra taip skaudu, bet kuomet ji retina musų eiles, skindama reikalingus darbininkus, tada mums liekasi skaudus smugis. Smugis mums liekasi ir velioniui Povilaikai mus amžinai apleidus, kuriam buvo dar peranksti keliaut į šaltuosius kapus, iš kur nė vienas negrįšta, nes amžiaus jis turėjo dar tik 47 metus.

Jis mums buvo dar labai reikalingas, nes musų visuomeniški dirvonai dar bjauriai sužėlę, ir dar daug, daug darbo reikia jų išarimui padėt, todėl ir darbininkai, geri darbininkai mums labai, labai reikalingi. O velionis Povilaika ir buvo prie tokių darbų geru, tinkančiu darbininku. Ir jo netekę męs daug ko netenkame.

Skaudu ir liudna mums yra netekus gero darbininko tautiškoje dirvoje, bet nenusiminkime perdaug. Sekime jo pramintus takus, imkime pavyzdžius iš jo darbų ir užpildykim tą spragą, kurią padarė žiaurioji giltinė, išplėšdama mums velionį Povilaiką.

Mylimas darbininke, Antanai! Lenkiu prieš tavo kapą savo galvą, ir labai apgailauju tave. Tu mus apleidai, bet tavo darbas, kokį spėjai nuveikt savo gyvenime, lietuvystės labui, bus paraginimu mums, idant ir męs tave sektume. Aš tavo numintu takeliu seku ir seksiu, o tu, malonusis man buvęs draugu, ilsėkis šios šalies šaltoje žemelėje, po šalta velėna! **J. K. Urbonas.**

AMERIKOS LIETUVIŲ VISUOMENEI.

Laikinojo Vilniaus Lietuvių Komiteto iš jo gautų Amerikos Lietuvių organizacijų ir šiaip jau atskirų ypatų aukų pasiųstu Vilniun nuo 1923 m. Liepos 20 dienos iki 1924 m. Lapkričio 16 dienai—apyskaita.

Įeigos.

Iš Brooklyno Lietuvių Moterių Globos K—to 1923—VII—$30, ir—XII—8—$100.

Iš Patersono L. M. G. K—to 1923—XII—15—50 doliarių.

Iš Waterbury, Conn. Lietuvių 1924—II—2—90 doliarių.

Iš Brooklyno Liet. Tautin. Sandar. Skyriaus 1924—II—8—$20.45.

Iš Bayonne, N. J. šv. Petro ir Povilo D-jos 1924—II—25—$15.

Iš Worcester, Mass. Lietuvių 1924—II—26 — $12.45.

Iš Dayton, Ohio, Tėvynės Mylėtojų D-jos, kp. 1924—II—26—$10

Iš Lawrence, Mass. Liet. Am. Liet. Tautin. Sandar Skyriaus 1924—III—29 $40.

Iš Brooklyno K. V. K. p. Mačiulio siustų 1924—V—20—$150.

Iš Brooklyno Lietuvių M. G. K-to 1924—VI—26—$25.

Iš Blisville, šv. Petro ir Povilo D-jos 1924—VI—28—$23.

Iš Lawrence, Mass. Lietuvių p. Bagdono siųstų 1924—IX—15—$100.

Iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoje p. iždininko Paukščio iš Pittstono siųstų, gauta 1924—IX—25—$350.

Iš Wilkes-Barre, Pa. S. L. A. Seimo rinkimų Komisijos p. Niemio siųstų 1924—IX—26—$10.

Iš Waterbury, Conn. Lietuvių Moter. Globos K—to ir p. Devenio (po $100) p. Mikenaitienės siųstų 1924—XI—6—$200.

Iš Harrison ir Kerney Lietuvos Sunų D-jos p. Trečioko iš Newarko siųstų 1924—XI—6—$13.20

Iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoje iždininko p. Paukščio ir sekr. p. Jurgeliutės siųstų 1924—XI—13—$289.97.

Gauta per Vaivadą ir Urboną (po 5 dol.)—$10.

Gauta per kun. kan. Tumą 1923—VII—21—$250, X—3—100, XI—2—$100; 1924—III—25—$150, IV-30-$421, X—10 (iš vieno kun.) 114, XI—4—$190.08, III — 25—$50, XI—4—1717.38 (pastaroji auka $1717.38, atsiųsta iš Mount Carmel, Pa., Lake Side Lietuvių K-to p. p. St. Petruškevičiaus, M. Lapinsko ir Bartuškos).

Gauta per p. Šleževičienę iš Chicagos lietuvių p. Krukonio pasiųstų 1924—X—II, gauta $95.

Viso gauta 4,726 dol. 53c.

Išeigos.

1. Perduota našlaičių šelpimui ir švietimui (sulyg aukotojų nurodymo). a) D-jos nukentėjusiems dėl karės šelpt k—tui—$1901.83. b) "Žiburėlio" ir "Agranomų prieglaudoms-$198. c) Švenčionių našlaičiams ir neturtingiems moksleiviams per Švenčionių "Rytą"—470. d) Vilniaus švietimo D-jai "Rytas"—$300.

2. Atskirų neturtingų moksleivių sušelpimui $271.-89c.

3. Nepartyviškai moksleivių kuopelei "Mildai"—$143.95.

4. Švietimo reikalams provincijoj—$223.

5. Politiškų kalinių šelpimas maistu, drabužiais ir knygomis—$505.48.

6. Politiškų kalinių byloms—$240.49.

7. Amatų mokyklų steigimui—$60.

8. Našlaičių gydymui — $38.70.

9. Išlaidos gaunant pinigus ir kitokios smulkios išlaidos—$60.

Viso išleista 4.415 dol. 34c.

Yra kasoj kątik gautas Susivienijimo čekis $289 dol. 97c. Gyvais pinigais kasoje yra $21.22.

Balansas 4,726 dol. 53 cent.

Į šią apyskaitą neįeina aukos iš kurių atsiskaityta su Vilniaus lietuviams šelpt komitetu ir aukos siunčiamos Vilniaus Lietuvių įstaigoms be Laik. Viln. Liet. Komiteto tarpininkavimo.

Pinigai siunčiami čekiais Vilniaus bankuose lengvai pakeičiami doliariais.

Visiems aukotojams tariame širdingą padėkos žodį.

Laikinojo Viln. Lietuv. Komiteto Pirmininkas,
D-ras D. Alseika,
Iždininkas,
Kun. Dr. V. Zajančkauskas,
Sekretorius
St. Matiošaitis.

Antrašai: Pirmininko: Dr. D. Alseika (Olsejko), ul. Jagiellońska Nr. 19 m. 19. Iždininko: Ks.Dr.W. Zajanczkowski, ul. Ad. Mickiewicza Nr. 19 m. 19. Sekretoriaus: St. Matioszaitis, ul. Jagillońska Nr. 9 m. 4.

P. S. Visi laikraščiai prašomi atsispaudint. Originalui atatinka. L. V. L. K—to Pirmininkas Dr. D. Alseika.

Skausmas strėnose

reikalauja tokio gydymo, kurs prašalina priežasti. Bet norint greito palengvinimo vartok

SEVERA'S LEDSYL.

Jisai buvo naudojamas su geriausiomis pasekmėmis nuo skausmo strėnose iš priežasties inkstų ligos.

Kaina 75c ir $1.25.

Gaunamas pas jusų aptiekorių.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

ŠEIMYNINKĖMS KELRODIS

Rašo ISABELLE KAY

Lietuvė šeimyninkė Amerikoje visados trokšta gaut patarimų pagerinimui jos žinojimo atlikinėjant pareigas kaipo šeimyninkė ir motina. Šitose skiltyse kas savaitę tilps straipsneliai, kurie bus įdomus kiekvie nai Lietuvei šeimyninkei.

RODYKLĖ No. 31

Džiovintos slyvos yra labai svarbus valgio elementas, nes jose yra lengvai virškinamas cukrus, kuris veikia kaipo liuosuotojas. Virk slyvas išlengvo iki suminkštės. Patartina pirm šutinimo pamerkt jas per naktį drungname vandenyje ir paskui virt tame pačiame vandenyje. Sekantis yra geras budas padarymui skanaus valgio iš slyvų.

SLYVŲ SNIEGAS.

½ puoduko evaporated pieno
¼ puoduko vandens
1 puskvortė gerai išvirtų be kauliukų džiovintų slyvų
2 kiaušinių baltimai
¼ šaukštuko sviesto.
¼ puoduko miltinio cukraus

Sumaišyk slyvas, evaporated pieną, maltą cukrų ir sviestą ir sudėk į negilų stotką. Padaryk baltymo putas plaktas su cukrum, uždėk ant slyvų, įdėk į nekarštą pečių ir kepk penkiolika iki dvidešimts minutų, kada pienas susigers į slyvas putos jau bus gražiai parudavusios.

Virtuvės Reikaluose

Geri pyragai visada padaroma su geriausiu cukrum. Nenaudok malto cukraus darant pyragus.

Verdant kopustus gali pagerint jų skonį ir spalvą dadėjus biskį acto arba lemono skystimo į verdantį vandenį.

Perkant orandžius daug ant sykio reikia lajkyt juos kožną paskirai susuktą popieriu. Tas neduos put.

Išvengimui purvo susirinkimo ant viršelių stiklinių užvožų kur sudėta košės ar vaisiai ant žiemos, padėk bliudelį kalkių kamaroj kur sudėta tie dalykai.

Nuvalyvui susitepusių kaulinių rankenų naudok druską ir lemono skystimą. Perlines rankenas galima nuvalyt naudojant druską. Paprasto kaulo rankenas reikia pirmiau nušveist žvyrine popiera, paskui nuskaidrint.

Naminiai Pasigelbėjimai

Uždengimui nuskilusių dalių rakandų kojų, nudažyk tas vietas su jodinu, ir lai sudžiusta. Paskui pertrink visą rakandą geru rakandų valytoju (polish). Jeigu vieno užtepimo jodino negana, reikia užtept antru kartu, kad visa baltuma pasislėptų.

Jeigu durys girgžda atdarinėjant, patrink girgždamas vietas muilu.

Jeigu čeverykai sukietėja po vaikščiojimo po lietų, nuvalyk juos su šiltu vandeniu paskui ištrink visą su kastoriniu aliejum arba kitu aliejum kokį turi. Tas suminkštins odą.

Grožės Patarimai

Daugelis žmonių gydo savo veidus tik iš paviršio, užmiršta, kad valgant tinkamus valgius užlaikys savo odą gerame stovyje. Jeigu jusų oda sausa reikia valgyt tokius maistus kaip smetoną, sviestą, surį ir kitus maistus, turinčius karbohydratus. Kartais gerai suminkštint vandenį, kuriame prausiesi dadedant biskį krakmolo. Geriausia ištirt kurs muilas atsako tavo odai. aKrtais muilai gali uždegt odą, kuomet kiti neturi gana aliejų sausai odai. Geriausis budas odai užžiurėt yra naudojant cold cream kas naktį.

Ypatiška Sveikata

Ar jųs žinot kiek esat verti? Profesorius chemijos viename universitete buk pasakęs, kad jeigu vidutinį žmogų išdalinsi į elementus, iš kurių jo kunas susideda, vandens butų gana išskalbimui poros blanketų, geležies gana padarymui dešimtpenės vinies, kalkių gana nubaltymui geroko dydžio vištinyčios, fosforo gana padarymui 100 degtukų ir sieros gana išžudymui vidutiniško didžio šunies blusoms. Jeigu nueisi į krautuvę, kur tie dalykai parsiduoda, visus mineralus, randamus žmogaus kune galėtum nupirkt už 98c. Jeigu jusų kunas taip delikatnai padarytas jusų pareiga yra mokytis jį užžiurėt. Pirmiausis dalykas yra maitint jį tinkamu maistu.

AMERIKOS LIETUVIS
The Lithuanian Weekly published every Thursday
by
M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass..

Yearly subscription: In United States $2,50
In Foreign Countries $3.00
Single copies ..... 5 cents.
Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS
Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas
per
M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass..

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose $2.50
Kitose valstybėse $3.00
Pavieniai egzemplioriai ..... 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Enterned as Second Class matter September 29, 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879

LENKŲ PASKALAS APIE ĮVUKUSIĄ LENKIJOS "TAIKĄ" SU LIETUVA.

Yra paprastu dalyku, kad prieš kiekvieną kokią audrelę Lietuvoje, visuomet lenkai paleidžia kokią sensaciją, paskalą, ir po kiekvienam tokiam paskalui Lietuvoje kas tokio nepageidaujamo apsireiškia. Taip buvo nuo pat pradžios Lietuvos valstybės susikurimo ir Lenkijos pasiryžimo Lietuvai pakišt po kaklu peilį.

Nežinia su kokiu tikslu lenkai dabar vėl pradėjo leist įvairius paskalus, vieną po kitam, vis kitokiomis varsomis nudažytą. Nuo Rugpjučio mėnesio tie paskalai eina vienas paskui kitą ir vis nauji. Po kiekvienam Lietuvos prisiminimui apie Vilnių, užrubežiuose, lenkai leido naujus paskalus: tai Lietuvos kariumenė vienijasi su kariumene Vokietijos, tai su Rusijos, tai didžiausiais pulkais gabenama prie neutrališkos zonos, tai jau per tą zoną eina lenkų pusėn, tai taip, tai kitaip.

Po suėmimui keliato žvalgų, veikusių Lietuvoje Lenkijos naudai , lenkai paleido paskalus, jog Lietuvoje kila revoliucija, jog kariumenė šaudo išbadėjusius straikierius, jog ministerių gabinetas pasirengęs rezignuot ir bėgt į užrubežius ir daug tam panašiai.

Dabar, kada Lietuvos užrubežių ministeris Čarneckis pasiuntė raštą Francuzijon, vadinamai ambasadorių tarybai, atsakydamas dar Poinkairo laikais pasiulytą taiką Lietuvai su Lenkija, lenkai vėl paleido naują paskalą, ir tai naujausį, butent, jog Lietuva su Lenkija padarė taiką. Girdi, Lietuvai sutikus, Lenkijos komisija nuvyko Kaunan ir ten susitaikyta: Lietuva išsižadėjo pretensijų prie Vilniaus, jį pripažino Lenkijai. o Lenkija užtai Lietuvai atidavė visą Švenčionių teritoriją, ir tarpe Lietuvos ir Lenkijos jau nelikę jokių kivirčių.

Ką šitas vėliausis paskalas reiškia, butų sunku atspėt ir net spręst su kokiu tikslu jis paleistas. Greičiausia gali but tikslas tai sumaišymui užrubežių diplomatijoje paties reikalo, kurį ministeris Čarneckis ambasadorių tarybai išdėjo. Mat dabartinė ambasadorių taryba kaip ir buvus, yra įtekmėje Francuzijos valdžios, o kad Francuzijos valdžią dabar ne ta, kurią atstovavo Poinkair, ir į Lenkiją žiuri kitomis akimis, tad labai gali but, jog čia lenkų tikslas yra pasėt mintį, jog Lietuvai su Lenikja susitaikius, ambasadorių tarybai jau neliko reikalo rupintis buvusiais lenkų su lietuviais nesutikimais, ir todėl dalykas galėtų pats savim nusimaišyt nė šiaip, nė taip. Kitokios išvados iš pastarųjų, lenkų nukaltų paskalų, but negali.

Insurgentai, teisybė, mėgina paskalą panaudot žmonių suklaidinimui ir Lietuvos valdžios autoriteto paženimimui, tarpe pačių lietuvių, ir kiek palaukus, reikia tikėtis, jog mėgins net ir balsiai surikt lietuvių nugazdinimui, kaip jau ne kartą toki paskalai panaudota sukėlimui nepasitikėjimo Lietuvos valdžia. Bet iš to pasekmių nereikia tikėtis, nes kiekvienas lietuvis, šalčiau žiurintis į dalykus, perdaug jau yra pažinęs kaip intrigų pynėjus lenkus, taip ir visus tuos, kurie, ar tai už pinigą, ar dėl nesusipratimo, ne kartą mėgino nuveikt judošišką darbą, išprovakuojant savuosius reikalus

Vilniaus Lietuvoje niekas ikišiol nemanė išsižadėt, ir vargiai šiadien kas taip mano. Jei miestuose yra vienas kitas, svetimame rauge išraugintas, ir todėl Lietuvos kunui menkai šiltas, tai dar ne reiškia, jog toki jau gali viską taip nusukt, kaip nori lenkai. Jei taip viskas lengvai suktųsi, tai Vilniaus klausimas jau seniai ir butų nusisukęs sulyg Varšavos agentų noro. Vienok viskas eina kaip ejęs, ne tokiais keliais, kokius rodo Lietuvos teisingų reikalavimų nepaisantieji.

Yra nemažai tarpe pačių lietuvių, tokių žmonių, kurie mato visokį Lietuvos valdžioje netikumą, apsileidimą, dalykų nepaisėmą, ir net palinkimą parsidavimams. Kiekviena padaryta, kad ir smulkiausia klaidelė, kiekvienas, kad ir mažiausis nepasisekimas, tuojaus išpučiama į didžiausį kalną, ir pasakojama, jog tą kalną, kaipo pragaištingą šaliai ir jos gyventojams, valdžia, ar tai dėl savo nesumanumo, arba ir tyčia, sutvėrusi, tik todėl, idant pasigaminus sau užvėją, idant pasinaudojus savo patogumams, o kuomet tie patogumai negalima prirodyt, tada pasiganėdinama nesumanumu, klaidingumu ir dalykų nepažinimu.

Tačiaus visi tie išpusti kalnai, su perdėtais liudijimais ir erzinančiomis varsomis dažyti priekaištai valdžiai, ikišiol nieko nedavė patiems tų priekaištų kalviams, kaip saviems, taip ir svetimiems. Valdžia visuomet mokėjo dabot ir gint savo šalies reikalus, netik namie, bet ir užrubežiuose, ir nieką ji dar ne praganė, o jei paveržtas teritorijas ikišiol ne atgavo, tai čia jau kitas klausimas, bet ir čia valdžia klaidą ne padarė. Ji visuomet mokėjo stovėt labai atsargiai, ir tam pasidėkavojant, Lietuvos paveržtų teritorijų klausimas, nors visais budais stengtasi politiškųjų sukčių užmigdint talkininkų įstaigose, ne užgesintas jis ikišiol, ir ne bus užgesinta, kol Lietuvai skriauda nebus atlyginta, kol jai bus sugražintas Vilnius, su visomis jo žemėmis. Reiškia, Lietuvos valdžia mokėjo išdabot savo reikalus, ji mokės juos ir toliau, dabot taip, kad jie iškiltų viešumon ir liktųsi tokiais, kokiais liktis turi.

Todėl ir dabar lenkų paleisti paskalai, buk Lietuva su Lenkija susitaikė, Vilniaus išsižadėdama, nieko ne gelbės tiems, kurie tik provakacijomis užsiima.

Kulturos amžiuje.

Kanados mieste Montreal prasidėjo byla pas teisėją Codderre, kuris tyrinėja skundus prieš policiją, kaltinamą ėmime kyšių ir už tuos slėpimą ištvirkimo namų. Byloje svarbiausiu liudininku yra vienos katalikiškos bažnyčios vargonininkas, kuris atlikęs bažnyčioje patarnavimus, likusį laiką praleisdavo skambindamas pianą paleistuvių namuose. Sulyg jo liudijimo, mieste yra didelė daugybė paleistuvų namų, kuriuose netruksta klijentų, gana pasiturinčiųjų žmonių, kaip vietinių taip ir atkeliavusių iš Suvienytų Valstijų. Nors pačioje Kanadoje beveik visuomet viešpatauja bedarbės ir žmonių skurdas, tai vienok paleistuvų namų užlaikytojai iš savo pramonės sukrauja didelius turtus, o už piano skambinimą jis pats irgi pusėtiną lobį susikrovė, kadangi apart algos, jis gaudavo dar daug kyšių ir nuo "svečių", ir nuo pačių mergų, ištvirkimo namuose esančiųjų.

Nežiurint, kad Montreale yra daugybė "raudonųjų žiburių", tai vienok aplikančių į ištvirkimo namus yra taip daug, kad kiekviena gali pasitraukt kada tik nori, nes jų vietoje yra bene dvidešimts kandidačių, laukiančių vietos. Tokios aplikantės yra netik iš vietinių mergų, bet iš kitų kolionijų, kaip iš miestelių taip ir iš kaimų; jos visos geidžia "poniško gyvenimo" ir todėl paleistuvų namų užlaikytojų kanceliarijose visuomet yra kruvos aplikacijų, su vardais ir adresais aplikančių, kurios laukia pašaukimo "užimt vietą" kada tik bus reikalas.

Nors valdžia oficiališkai paleistuvų įstaigas, kaip Suvienytose Valstijose taip ir Kanadoje, grieštai draudžia, ir valdininkų pareiga jas persekiot, tai vienok, sulyg šio liudininko prirodymų, Montreale kaip detektivai taip ir uniformuoti policistai netik šias įstaigas ne persekioja, bet dar jas ir slepia. Vakarais visuomet ištvirkimo įstaigose visų "svečių" skaitliaus pusę sudaro policistai ir detiktivai. Jie ateina ten ieškodami kyšių ir papirkimų, ir visuomet išeina "gerai pasišėrę", nes kyšių ištvirkėlių užlaikytojai jiems nesigaili, kadangi yra kuom pasidalyt. Ir kaip patys užlaikytojai ištvirkimo namų, taip ir jų aptarnautojai, su policija yra taip apsipratę, jog su jais elgiasi taip kaip su paprastais valkatomis, kuomet šie atsilanko.

Kartais policija užpuola ištvirkimo namus, bet tai tik dėl žmonių akių. Pirmiau negu namai bus užpulti, keliomis valandomis savininkai visuomet iš anktsto apie tai žino, ir turi užtektinai laiko prašalint viską, kas tik "priešinga įstatymams" taip, kad patrolės vežimams atvažiavus, nieko "nelegališko" nesiranda, ir kaip tik patrolė nuo durių nuvažiuoja, ir vėl viduje viskas kaip buvę.

Kariška baimė.

Suvienytose Valstijose vis kaskart labiau jaučiasi kariška baimė, netik tarpe politikierių ir nenuoramų, kuriems gyvenimas darosi persiauras, bet net ir tarpe augštesniųjų valdininkų. Neseniai New Yorke atsibuvo vėliavos pašventimas bažnyčioje "Dangiškojo atilsio", kur po visų ceremonijų pasakė prakalbą kontradmirolas Broadley A. Fiske. Prakalboje jis tiesiok apdejavo likimą Suvienytų Valstijų, kurių gyvasties tykoją visos šalys: ir Japonija, ir Rusija, ir Vokietija, militariškiausios pasaulyje valstybės, kurios bile kada gali ištiest savo militariškas letenas, ir Suvienytas Valstijas sugniaužt taip, kad jos liktųsi tik išspausta gniušte.

Sulyg pono Fiske nuomonės, jei "ZR—3" orlaivis galėjo atlėkt į Suvienytas Valstijas, tai kodėl negalėtų iš bent kurios neprieteliškos šalies atlėkt tokių orlaivių keli, o jei atlėktų? Prapultis amžina! Tik vienas "ZR-3" galėjo New Yorkui padaryt nuostolio už cielą bilijoną doliarių (ak, tie doliariai!), o jei atlėktų keli, su piktais norais, tada... Suvienytos Valstijos susitiktų su tokiu likimu, koks savo laiku sunaikinimo Babilioniją, Kartageną, Ninivą ir Rymą!

O kad to nesusilaukus, ponas kontradmirolas pageidauja, idant valstybė visomis galėmis ginkluotųsi. Tik visas vargas, kad... valstybė kaskart vis labiau moterėja, kaskart darosi vis lėtesnė, kuomet visos šalys labiau ir labiau ginkluojasi ir rengia pavojų. O tą pavojų pagimdė imigracijos sulaikymas, ir kol imigracija bus varžoma, tol pavojus augs vis didesniu.

Taip tai šiadien serga žmonės kariška baime, užmiršę (ir tai umai) visas taikos konferencijas, visus ginklavimosi sumažinimus ir— kad vokiečius nugalėjus nebus pasauliui daugiau kariškų pavojų.

—

Naikina kalėjimą.

Francuzija ikišiol pietinėje Amerikoje, "Velnio saloje", arti Gujanos turėjo didelį kalėjimą, kurin kimšdavo visus didžiuosius prasižengėlius. Tos salos kalėjime ilgus laikus buvo laikomas ir prieš trisdešimts metų prasižengęs generolas Dreifus. Visi tie prasikaltėliai, koki buvo išgabenami ton salon, kalėjime buvo laikomi ne tam, kad jie pasitaisytų, bet, kad pabaigtų savo gyvenimą.

Dabar Francuzija pažiurėjo į tai kitomis akimis, ir prisiminė, jog toks prasižengėlių kamavimas valstybei tik išlaidas daro, gi iš kalėjime laikomų parsižengėlių naudos jokios negaunama. Todėl sumanyta visus prasižengėlius dabar jau nelaikyt uždarytus kol jie numirs, bet reformuot, o kad reformavimas Amerikoje nelengvas dėlei tolumo ir brangumo, tad nuspręsta Velnio saloje kalėjimą uždaryt, o visus jame esančius kalinius, pergabent į Francuzijos pataisos kalėjimus. Velnio salos kalėjime dabar yra dešimts tukstančių įvairių prasižengėlių, kurie jau nesitikėjo matyt savo tėvynę, dabar jie bus išgabenti "namo" ir sutalpinti į pataisos kalėjimus, Francuzijoje.

Galiaus pasibaigė...

Po karei vakariniai talkininkai "sutvėrė" taip vadinamą "reperacijų komisiją", kurios užduočia buvo išjieškot iš Vokietijos kontribuciją ir prižiurėt, idant Vokietija viską teisingai pildytų, ką jos priešai reikalaus, arba kitaip sakant, jos užduočia buvo šokint Vokietiją sulyg jos "nugalėtojų" smuikos. Vienok ji nieko nenuveikė ir visas darbas parsiėjo baigt pasikvietus į talką amerikoną Dawes, kuris nors ir ne ilgiausios praeities pamokintas, nuolaidumais mokėjo visus su Vokietija sutaikyt ir taip "pasekmingai" įvykdinta taika, kurią Poincaire buvo išvijęs ten kur "pipirai auga".

Dabar pasirodė reikalas likviduot tą „reperacijų" komisiją ir jos vieton palikt Daweso komisiją, idant ta prižiurėtų tai, į ką nebuvo galima įžiurėt "reperacijų" komisijai. Likviduojant šitą komisiją pasirodo kaikam nuoskauda, nes suvirš šeši šimtai žmonių netenka šiltos vietos ir riebių algų, ir tokiu budu prasideda šiokia-tokia ekonomija.

Komisija ta susidėjo iš atstovų šių valstybių: Anglijos, Francuzijos, Italijos, Japonijos ir Jugo-Slavijos. Visi atstovai buvo apsitvėrę šimtais sekretorių, raštininkų, stenografių ir kitokių kanceliaristų. Visa šita armija buvo apgyvenusi septynių augštų "Astoria" viešbutį, kurį Francuzijos valdžia karės metu buvo konfiskavusi, atėmusi nuo jo savininko vokiečio (dabar jis sugražinta vėl tam pačiam savininkui). Valstybių atstovai gaudavo iš savo valdžių metinės algos po 500,000 frankų auksu, arba po $125,000 skaitant Suvienytų Valstijų pinigais (jų kanceliaristai gaudavo biskį mažiau).

O darbo ta komisija per visą savo gyvenimą, atliko tiek, kiek margiui nebutų ką vuodega pakelt. Buvo ji susirinkusi tik du kartu, ir tik pora atstovų išdavė po vieną raportą savo valdžioms. Tokiu budu išaikvota milijonai be jokio reikalo ir tik dabar imtasi ekonomijos; vieton dykaduonių armijos paliekama tik keli žmonės, kurie išsiteks tik trijuose kambariuose to paties viešbučio.

Prezidento pasiulymai.

Susirinkus kongresui, prezidentas Coolidge savo raporte kongresui rekomendavo dvidešimts šešis pasiulymus: sumažint mokesčius; pagerint vandeninius kelius; pasistengt padaugint dirbamos žemės plotus; praplėst agrikulturos veikimą, idant priauginus daugiau gyvulių; parduot ar išnuomuot ilgam terminui Muscle Shoals tvenkinį gaminimui trušų; pasirupint įvest taiką tarpe geležinkelių kompanijų ir jų darbininkų, idant atitolinus šalies gyventojams pavojų, koks tankiai jiems gresia dėl geležinkelių straikų; klausimą įrengimo pirklybos laivyno ir palaikymą pirklybos tarybos, suspenduot tulam laikui, kol bus apsidirbta su pirmesniais dalykais; leist politiškoms partijoms plačiau veikt laike rinkimų; prie federališko teismo įsteigt tam komisiją, kuri pasistengtų surast budus sumažinimui kriminoliškų bylų skaitliaus; patobulint kalėjimus ir pataisos namus, ypač atskirt pataisos namus nuo paprastų kalėjimų ir pataisos namuose atskirt moteris nuo vyrų; steigt "tautiškos" policijos biurus; praplėst labdarybės įstaigas Kolumbo Distrikte; atmokėt Francuzijai jos statomus reikalavimus; prisilaikyt kiek galint ekonomijos algų kėlime; gerint prietikius tarpe murinų ir baltodžių, idant sumažinus linčius ir tankiai kilančias tarpe jų riaušes, idant padarius jų gyvenimą solidariškesniu; pagerint pačto patarnavimą; kad sumažinus išlaidas, reorganizuot kaikuriuos departamentus; kariškas preperacijas, manebrus ir orlaivių skraidymus neskaityt bauginimu kitoms valstybėms, kadangi visa tai ne tam tikslui Suvienytos Valstijos veikia — Suvienytos Valstijos su visomis valstybėmis nori prieteliškai sugyvent, ir stengsis taip gyvent su kiekviena valstybe; pripažint ekskareiviams platesnes tiesas jų organizavimosi ir veikime; su svetimomis valstybėmis stengtis sugyvent kuogeriausiuose santykiuose; gerai suprast pasiulymą prisidėt prie tarptautiškojo teismo; tėmyt gerai kas išeis iš Europoje buvusiųjų konferencijų, ruoštų su tikslu aprubežiuot ginklavimąsi: pridabot ir saugot tarptautiškas tiesas, ir stovėt, idant visi jas saugotų; saugot liuosybę ir visuomet stengtis turėt žmonių simpatiją; gyvent kuogeriausiuose santikiuose su pietine ir centraline Amerika, kaipo su arčiausia savo kaimyne; Anglija, Finija, Lietuva, Vengrija ir Lenkija prižadėjo sumokėt savo skolas sumoje $12,000,000,000 — pasistengt, idant ir kitos valstybės mokėtų savo skolas, ir stovėt, idant tos skolos nebutų likviduotos.

Imigracija ir Davis.

Darbo ministeris Davis ir vėl rupinasi imigracija. Jo rupesčiu įvyko imigracijos susiaurinimas iki žemiausio laipsnio, bet jis tuom dar nepasiganėdina, ir vėl siulo, dar labiau ją susiaurint, ir taip jau ant žemiausio laipsnio pastatytą imigraciją. Jis dabar siulo suvaržyt imigraciją Kanadai, Meksikai ir pietinei Amerikai, kurios tai valstybės dabar turi kiek liuosesnį kelią savo imigrantams į Suvienytas Valstijas.

Ponas Davis tuomi nori atkeršyt šioms valstybėms užtai, kad iš jų prasidėjo nelegališkas įgabenimas į Suvienytas Valstijas imigrantų iš kitų valstybių, arba iš Europos. Suvaržymu imigracijos iš Amerikos valstybių p. Davis mano apsaugot Suvienytų Valstijų industriją, nes imigrantams ne atvykstant, turės sumažėt bedarbių skaitlius, kuomet imigrantams atkeliaujant, tokių bedarbių skaitlius vis didinasi.

Be to tas pats ministeris žiuri giliau ir į čia jau gyvenančius imigrantus, legališkai ir nelegališkai apsigyvenusius, nors jie butų ir sulyg kvotos reikalavimų įleisti. Nors aiškiai jis tuomkart ir nepasako, tai vienok išrodo, jog jis turi mintyje deportaciją tokių imigrantų, kuomet kiltų bedarbės ar straikai, ką parodo ir jo ne atleistinas siulomas visų imigrantų suregistravimas ir apdėjimas mokesčiais, idant kiekvienas imigrantas butų valdžios žinioje. Jis pataria ne atsižvelgt į jokius tvirtinimus, kad imigraciją gniaužiant truksta darbininkų ir todėl reikalinga imigraciją kiek praplėst. Jo manymu, čia yra užtektinai vietinių gyventojų, piliečių, ir jų turi užtekt visokiems darbams, ir todėl ateiviai nereikalingi.

Ponas Davis labai daug pasidarbavo imigracijos suvaržymui, beveik jos galutinam uždarymui, nes ką jis užsispyrė, tas turėjo įvykt, jei ne nuokart, tai bent kiek palaukus. Reikia tikėt, jog ir dabar jo užsispyrimas laimės, o dabar laimėjus, toliaus jis atras daugiau reikalų, kuriuos jam pervarius ir įstatymais pavertus, imigracija visai bus išbraukta iš gyvenimo knygų.

PO MEDŽIU.

Malonųs broliai ir sesers! Taigi ir nepasijutome, kaip metai prabėgo, ir štai vėl artinasi metų didė šventė — kalėdos. Dar viena-kita savaitė, ir vėl męs švęsime kalėdas, kaip kad ne vieną kartą jau jas męs šventėme.

Kalėdų šventės daugelis laukia su didžiausiu nekantrumu, su didžiausiu rupestingumu prie jų rengiasi, lyg prie kokios nepaprastos dienos, ir rodosi, jau per daugelį metų žmonėms jas vieno dai šventus, reiktų ir atprast nuo jų, ir mažiau jose dėt svarbos. Bet žmonės sulyg savo seno įpratimo, metai į metus vis jų laukia su trukšmais, su pasiilgimais. Laukia jų turčiai, laukia ir vargšai, o vis tai laukiama tik vienų į kitus pasižiurėjus, vieniems nuo kitų pavyzdžius pasiėmus. Tik, žinoma, jų laukia ne visi vienodai ir ne visi vienodai tą šventę švenčia. Vieni jų laukia ir jas praleidžia pertekliuje, išdykavimais, kiti skubiai gyvendami. Tik šių pastarųjų turbut yra labai maža dalis, labai mažai yra tokių žmonių, kurie dėtų svarbą tik pačioje kalėdų dienoje, pačioje metų didžioje šventėje, suprantant tikrai ką ji reiškia ir kam ji švenčiama.

Didesnė dalis žmonių, ypatingai miestuose gyvenančių, galima atvirai sakyt, nesupranta tos šventės svarbos ir reikšmės, tik ją švenčia vieni į kitus pasižiurėję, švenčia tik todėl, kad ji skiriama sventimui. O šventimas tas yra tiesiok ne apgalvotas, ne apsvarstytas. Imant žmonių visus papročius sulyg kurių didžiuma žmonių šiais laikais švenčia kalėdas, reikia pasakyt, jog jie tą šventę švenčia tikrai nežinodami kam, nė kam ji reikalinga. Ir ištiesų, jei męs atydžiai prisižiurėsime į žmonių papročius, męs tikrai pamatysime, jog tie žmonės šioje šventėje randa svarbą tik pinigų, savo sunkaus truso išaikvojime. Jei męs imsime tik vieno miesto gyventojus ir gerai patėmysime jų rengimąsi prie kalėdų sutikimo, kaip ir pačios kalėdų šventės praleidimą, tai aiškiai suprasime, jog žmonės metai į metus išaikvoja ne šimtus, bet šimtus tukstančių, o jei mintimis perbėgsime visą šalį, tai turėsime supratimą, jog šimtai milijonų išaikvojama kiekvienoms kalėdoms prisiartinant.

Kita kalba butų, jei žmonės pinigus aikvotų kokiam nors dalykui, kuris kuom prisidėtų prie jų gyvenimo pagerinimo, idant tas aikvojimas pinigų sumų, suteiktų kam nors naudą. Dabar visas dalykas gludi tik tame, kad bile pinigus išaikvot ir daugiau nieko. Šventei prisiartinant, metai į metus krautuvės gruste prisigrudę žmonėmis, kurie lyg keno verčiami, savo liuosu noru spriaudžiasi, kad tik prisigrudus, kad tik ką nusipirkus, jei ne sau, tai kam kitam. Perkama kas tik pasisuka, kas tik akyse pasivaidina, be atsižvelgimo kam tas reikalinga, pradedant sunkiais, dideliais ir brangiais daiktais, ir baigiant pačiais niekniekiais, kurie koja paspirt neverta, vagonais į krautuves suvežti, poros savaičių bėgyje žmonių išnešiojama kišeniuose, glėbiuose ir ryšuliuose. Kas tik ką pasiekia, kas tik ką pamato, perka ir moka pinigus; daugelis tokių pirkinių ir namus ne pasiekia, nes einant, tėvas ar motina, padavė vaikui pirkinį, tas pagadino, ir meta ant kelio. O už taip trumpai gyvenusį pirkinį užmokėta pinigas, kuris juk galėjo but sunaudotas kokiam naudingam dalykui.

Tai yra žmonių papročiai, tiesiok, reikia pasakyt, kvaili. O tie papročiai kas metai vis užima didesnius plotus tarpe žmonių. Kas metai krautuvninkai, kalėdoms prisiartinant vis daugiau ir daugiau išparduota šiokių ir tokių daiktų; parduoda jie netik geresnius, tyčia pabrangintus daiktus, bet ir tuos, kuriuos niekas kitais laikais neperka; parduoda supuvusius, sugadintus ir vertės neturinčius, ir tai parduoda pabranginta kaina, nes žino žmonių silpnybes, dėl kurių jie prisirišę prie tų kvailų papročių, nepaiso pinigo, nepaiso brangių kainų, perka tik todėl, kad mato kitus perkant. Ir taip per tas tris ar keturias savaites žmonės ištuština visas pašiures, kuriose per metus stovi sukrauti niekniekiai, kuriuos kitais metų laikais negalima parduot.

Malonųs broliai ir sesers! Pagalvokite gerai, ar tie žmonių papročiai yra savęs verti. Pagalvokite, ar žmonės, prisirišę prie tokių papročių, neskriaudžia save dviem atžvilgiais: aikvodami pinigus ir pirkdami tokius daiktus, kurie jiems nėra reikalingi. Be abejonės, jog kiekvienas, kuris rimtai pagalvos apie tuos visus prieškalėdinius jomarkus, pasakys, jog tai tikrai žmonių tuomlaikinas suminkštėjimas. Perkiojimas nereikalingų daiktų, daugiausia išdalinimui kitiems, tik su tuom tikslu, idant gavus ką nuo kitų, yra tai tiesiok ne išmintingas daiktas. Senovės pagonai, grekai ir rymionai dalino dovanas savo žmonėms, bet tai dalino tik tai, ką patys galėjo pagamint. Šiadieniniai žmonių papročiai dalint dovanas, paeina nuo anų laikų pagonų, tik daug ne išmintingesni, nes tam išaikvojama sunkiai uždirbtas pinigas, mokant jį tiesiok už nieko nevertus daiktus.

Pagonai dalino dovanas savuose laikuose, idant tuomi priverst užmiršt visas blogas mintis ir užrustinimus kitų, jei to užsipelnė. Šiadien žmonės gi perkioja nereikalingus daiktus tik tam, kad jų vieton gavus nuo kitų ką geresnio, o jei nieko negauna, arba gauna kokią menka dovanėlę, tai visaip išjuokia ir nupeikia, kad tai esą skupuolis, nežino kaip reikia atsilygint ir tam panašiai. Tai jau yra tiesiok nežmoniška.

Jei jau laikytis senovės žmonių papročių, jei jau pirkt kam dovanas, tai juk yra kas naudingesnio dovanot, negu koks brangus ar pigus daiktas, kuris net ne kiekvienam tinka. Ir męs, malonųs broliai, imkimėsi papročio, kad jei jau dovanot kam ką, tai tik jau ne gelėžgalius, ne kokias šukes, už ką reikkia brangiai mokėt. Padovanokime kam naudingą knygą, kuri apdovanotam tarnaus ne tik per kalėdas, netik vienai dienai, bet per daugelį metų. Užrašykime kam naudingą laikraštį, kuriuom žmogus naudosis per cielus metus. Męs skaitome žinias iš Lietuvos, jog ten žmonės pageidauja gerų laikraščių, o kad tokių laikraščių ant vietos neturi, tai jieško "Amerikos Lietuvio", kaipo sau tinkamiausio šaltinio žinių ir pamokinimų. Kodėl tad ne užrašyt metams šitą laikraštį? Juk tai bus pigi, bet labai brangintina dovana, kurią nė vaikas nė pagadins, nė iš vertės ji ne išeis.

Tad visi, kurie tiki į senovės žmonių papročius, kurie tiki, jog dovanos reikalingos, dovanokite saviems giminėms ir pažistamiems laikraščius. **Žmogus.**

LIETUVIAI AMERIKOJ

CLEVELAND, OHIO.

Trukšminga savaitė.

Lapkričio paskutinė savaitė clevelandiečiams buvo nepaprastai trukšminga, dėl įvairių parengimų. Nežiurint, kad visą savaitę šv. Jurgio parapija turėjo savo jomarką (fėrus), kuriame traukta iš žmonelių centus, atlikusius nuo butiniausių parapijos reikalų, įvyko Dr. Vinco Kudirkos draugijos makaradų balius, kuris atsibuvo Lapkričio 26 dieną.

Ši draugija yra populiariškiausia Clevelando lietuvių draugija, ir kaipo tokia, yra skaitlinga nariais ir todėl gerai stovi finansiškai, ir turi labai daug jai simpatizuojančių žmonių. Tad ir į jos maskaradų balių žmonių prisirinko Lietuvių salėn tiek daug, kad ir pereit nebuvo galima, o jau į šokius prisgrudo tiek, kad ir vargo buvo.

Dzimdzi-Drimdzi atsilankymas.

Lapkričio 28 ir 29 dienose lankėsi Lietuvos artistų trupa Dzimdzi-Drimdzi, kuriai ištiesų pritinka artistų vardas. Tik nežinia dėl kokios priežasties (o priežastis visgi turėjo but), žmonių susirinko į jų vakarus neperdaugiausia; viename ir antarame vakare lankėsi apie po porą šimtų žmonių.

Kurie lankėsi, artistais ir jų vaidinimu likosi labai patenkinti, ir daugelis dabar teiraujasi, ar šie artistai ne atsilankys kada nors vėl.

Jono Butėno koncertas.

Plačiai Amerikos lietuviams žinomas dainininkas Jonas Butėnas, Lapkričio 30 d. čia turėjo koncertą. Sau pagelboje jis turėjo ir Editą L. Kurlander (svetimtautė).

Jonas Butėnas, lankęs Italiją ir tulą laiką ten lavinęsis dainavime, pasirodo toli pažengęs, ir jei toliau lavinsis, tai dar toliau pažengs. O lavintis jis yra pasiryžęs. Pakoncertavęs ir finansus padidinęs jis žada grįšt Italijon ir daugiau lavintis. Linkėtina jam kuogeriausių pasekmių. Jei jam ir toliau taip seksis, kaip sekėsi, tai trumpoje ateityje susilauksime pirmaeilį dainininką.

Publikos, koncerto pasiklausyt prisirinko apie trįs šimtai. **Žilvitis.**

LAWRENCE, MASS.

Šis-tas iš musų miestelio.

Žiemai prisiartinus ir musų kolionijos lietuviai pradėjo darbuotis, kaip tik kas gali. Pirmiausia sandariečiai surengė prakalbas, kurios įvyko 16 d. Lapkričio. Kalbėtojum buvo "Sandaros" redaktorius p. Tulis, kuris apibrėžė Sandaros reikalus, taipgi nepamiršo ir "Maskvos katinų", kuriems, davė, tai davė; išvadino juos rusų vuodegomis ir todėl jiems, salėje sėdintiems, blusos visai atšalo, bet nė vienas nedrįso atsiliept.

Tulis užtraukė per kailinius ir klerikalams. Publikos buvo pilna salė ir visi ramiai užsilaikė, išskiriant tik vieną, kuris visada kliube mirksta, prisiputęs vis murmėjo ir vis balso "prašė".

Antras iš surengimų musų kolionijoje buvo tai Butėno koncertas, kuris įvyko Kliubo salėje, Lapkričio 7 dieną. Publikos atsilankė pusėtinai ir pats Butėnas sudainavo net 13 dainų, o prie jo Morkus sudainavo septynias dainas. Butėnui koncertą surengė Dailos Draugijos horas. **Ten buvęs.**

HARTFORD, CONN.

Visko pobiskutį.

Lapkričio 23 dieną Ukėsų Kliubas turėjo savo susirinkimą. Susirinkimas buvo gana rimtas.

Buvau rašęs "Amerikos Lietuvyje", jog nelaimė patiko vieną kliubietį Čapliką, tad dabar Kliubas išrinko komisiją, idant ta ištirtų nelaimingojo Čapliko mirties priežastį. Mat yra kaikeno kalbama, buk nelaimingasis Čaplikas tyčia, pats, savo noru pakliuvo ton nelaimėn. Ką komisija patirs, sužinosime kiek vėliau.

Metai jau baigiasi ir nauji metai jau netoli. Kliubas rinks naują savo valdybą Gruodžio mėnesio susirinkime; įsitėmykite visi, susirinkimas įvyks Gruodžio 21 dieną. Pageidautina, idant butų išrinkta valdybon žmonės, kurie draugijos reikalus gerai supranta, tada per metus nariams butų lengvas gyvenimas.

Lapkričio 26 dieną čia atsitiko tragedija; tarpe hinų, prie Park gatvės įvyko žudysta. Žudikai pabėgo. Tokios rušies tragedija čia bene pirmu kartu įvyko.

Kliubo report.

SO. OMAHA, NEBRASKA.

Gauta Dr. Basanavičiaus laiškas.

Čia yra susidaręs draugijų komitetas, kurin priklauso penkios pažangiosios draugijos, kurias atstovauja, nuo vienų du, nuo kitų trįs atstovai. Per vasarą šis komitetas nieko neveikė.

Lapkričio 13 dieną įvyko pirmas šio komiteto atstovų susirinkimas. Kaip matėsi iš susirinkusių veidų, yra pasiryžimo veikt visuomenei naudingą darbą, ir veikt daug. Pirmininkas, atidaręs susirinkimą pasakė trumpą prakalbą, kurioje ragino po ilgo poilsio visus imtis prie darbo. Po perskaitymui protokolo ir komisijų raportų priėmimui, imtasi prie rinkimo įvairių komisijų, kaip teatro surengimui Vilniaus reikalams ir susižinojimui su Dzimdzi-Drimdzi trupa, kuri dabar važinėja po Ameriką ir tt.

Komiteto narių tarpe apsireiškė maži nesusipratimėliai, ne dėl mažmožių, bet dėl svarbių dalykų, net ir dėl tarptautiškų. Vienas komiteto naris, P. Juzeliunas, referavo Vilniaus klausimą šiame momente ir Vilnijos lietuvių padėtį ir, idant Lietuvos valdžia kreiptų daugiau atydos į Vilniaus klausimą. Susirinkime kilo daug gyvų ir viena kitai priešingų nuomonių. Vieni prirodinėjo, jog Vilnių jau reikia užmiršt; girdi, tegul lietuviai vieni sau kovoja su lenkais, o męs čia Amerikoje, jiems negalėsime pagelbėt. Kiti gi nurodinėjo, jog reikia butinai ir visomis jiegomis remt Vilniaus krašto lietuvius ir jiems gelbėt kuom tik galima, visokiais budais, idant Vilniaus lietuvius palaikius nuo ištautinimo, beto ir lietuvystę ten reikia visokiais budais judint, kol dar nėra galutinai Vilniaus klausimas užbaigtas Tautų Lygoje, jog reikia daryt spaudimas tarptautiškose įstaigose ir tam panašiai.

Didesnė komiteto pusė stovėjo, jog Vilnių nereikia užmiršt ir išsižadėt. Pagaliaus išdavė raportą komisija, susidedanti iš K. Junevičienės ir O. Žolpienės, kurios komiteto įgaliotos pasiųst pinigus Vilniaus našlaičiams. Žolpienė įdavė protokolų sekretoriui laiškutį, kuris buvo viešai perskaitytas. Laiškas rašytas musų patriarko senelio Dr. Jono Basanavičiaus, kuris į So. Omahos lietuvius šiaip kalba:

"Vilnius, Gimnazialna No. 4. J. M. p. Onai Žolpienei, So. Omaha, Neb.

G. T. Už Tamistos atsiųstuosius septynis doliarius, siųstus lenkų paštu, juos pakeitus gauta 35 lenkiški auksinai ir 57 skatikai, kurią tai sumą atidaviau Lietuvos Draugijos dėl karės nukentėjusiems šelpt, centro komitetui, kuris laiko ir globoja savo skaitlingose prieglaudose ir bedrabučiuose apie 700 vaikų ir mergaičių, daugiausia Vilniaus našlaičių. Už tą Tamistų, nors ne didžiausią auką, tariu Draugijų Komitetui ir savo paties vardu kaip Tamistai, taip ir gerb. So. Omahos lietuviams, aukavusiems pinigus, nuoširdų ačiu. Siunčiu jums visiems daug labų dienų iš Vilniaus. Su pagarba, Dr. J. Basanavičius". **A. A. Žolpis.**

SHENANDOAH, PA.

Iš vietinių lietuvių gyvenimo.

Atvėsus orui ir pas mus jau nekurie pradėjo rengt šiokius — tokius parengimus. 26 d. Lapkričio S. M. A.L.D.L.D. horas turėjo parengęs vakarą. Programas buvo šioks: buvo suvaidinta 3 veiksmų komedija "Trįs mylimos". Vaidino vadinami artistai iš Minersville, Pa.

Mųs vadinami proletarai mėgsta visada šukaut, kad "minios su mumis".... męs turime žymiausius žmones, veikliausius, gabiausius draugus... Męs pastatome geriausius veikalus... męs surengiame geriausius koncertus... Vis męs, męs ir męs, gi jųs "buržujai tautininkai ką? Nieko neturit ir nieką negalit surengt.

Tai "mųs" vadinami proletarai taip šukauja. Bet kaip šis veikalas buvo suvaidintas vadinamu proletarų, tai šventas tu Jackau! Tiems žmonėms "artistams" geriaus tinka malkas kirst, ar bulves skust, ne veikalus vaidint. Ir dar žmonės drįsta važiuot į kitas kolionijas su savo tokiais vaidinimais!

Nors tiesa, męs žinome, kad tie vadinami artistai yra darbo žmonės, ir laiko perdaug nėra lavintis prie lošimų, bet visgi tas negali pateisint, juk jeigu jau yra laiko sudarkymui veikalo, tai yra laiko ir geresniam išsimokinimui ir prisirengimui. Juk tie vadinami artistai vaidino svetimoj kolionijoje, tai gi aš manau, kad jie vaidino jau ne pirmu kartu tą veikalą.

Toks jų vaidinimas negalima vadint vaidinimu, nes ant tiek prastai atliko, kad praščiau jau nėra galima. Vadinami artistai kaip koki gipsiniai stabai, be jokio judėjimo, gyvumo, jokio supratimo neturi scenoje. Ir negana to dar, rolių nemokėjimas, nes ilgiausias pauzas darė, kol pagaudavo sufleri, arba kol kelis kartus kartodavo tuos pačius žodžius. arba ant scenos vienas kitam lenda už akių, skerečioja, lyg sumišę, žodžiu sakant, ne veikalas buvo vaidintas, bet mišinys, kurio prie nieko negalima prilygint ir žiurint į tuos "mučelninkus" kaip jie kankina save ir publiką turi sirgt žmogus, ir nervai ant tiek liekasi suardyti nuo tokių "vaidinimų", kad pamanai daugiau nėkuomet neit į "lietuvių" parengimus.

Vyrai! jeigu jau geriau negalite pasirodyt, tai nejuokinkit žmonių, ir patys savęs ant juoko nelaikykite. Nors tiesą, jums lietuvių dailą yra svetima ir jųs ją niekinate Rusijos pastumdėliais budami, bet kokiems galams jųs imatėsi už lietuviškų veikalų ir kam jųs juos darkote?

Jeigu jųs esate Rusijos vergais ir jai tarnaujate, tai ir imkitėsi už jos veikalų ir darykit su jais kaip jums tik patinka, tuomet męs jums nieko nesakysime, nes mums bus nesvarbu, bet kuomet dabar jųs nebudami lietuviais ir darkot mųs kurinius, tai męs turime tiesą jums sakyt, kad jeigu imate juos vaidinimui, tai ir atvaidinkit tinkamai. Bet jei tik išjuokimui lietuviškųjų veikalų, tai šalin nuo jų, nes ne jųs juos sukurėte ir neturit tiesos prie jų, kaipo svetimi budami.

Užbaigus lošimą, vietinis A.L.D.L.D. horas sudainavo vieną dainelę. Kaslink horo, tai mizernas yra horelis, nes dainininkų nėra. Yra kelios mergaitės po kokią 10—12 metų turinčios ir keli vyrai. Ir suadinavo mizernai, nes kaipgi sudainuos,

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Gyvunų protas ir instinktas.

Profesorius Lloyd Morgan, užaugino dvi, vieną nuo kitos atskirai, vandenines vištas. Priaugus jom kiek reikiant, profesorius ėmėsi patirt, ar jodvi mokės plaukt ir nardyt vandenyje. Suleidus jadvi vandenin, pasirodė, jog plaukt instinktyviškai abi moka, bet nardyt nemokėjo nė viena, nė antra, kaip stovinčiame, taip ir bėgančiame vandenyje. Bet palaikius jas vandenyje ilgesnį laiką, pasirodė kas kita. Kartą jom plaukiojant tam tyčia prirengtame prudelyje prie Yorkshirre upelio, atbėgęs mažas šunytis, staiga šoko prie jų ir ėmė piktai lot. Išsigandę lojimo, abi jos greitai vandenin panėrė; po valandėlei laiko jodvi, lyg norėdamos persitikrint, ar užpuolikas dar ne prasišalino, iškišo galvas iš vandens, tik jau toli nuo tos vietos, kur panėrė, bet apart galvos iškišimo, daugiau iš vandens nekilo. Tai buvo pirmutinis jų panėrimas.

Dabar klausimas: ar jodvi plaukiojo ir nardė, prigimties ar instinkto verčiamos. Jodvi prudelyje plaukiojo per septynis mėnesius, bet nė kartą ne panėrė vandenin, net kol jas šuva išgązdino, kiek galima spręst, jodvi vadavosi prigimtuoju instinktu, kaip kad skruzdės, bitės, ir net patys paukščiai.

Mokslininkas Lankester aiškina, jog visi gyvunų speciališkumai paeina iš dviejų šaltinių, butent: iš proto išsivystymo, ir iš prigimto instinkto. Turime didelius ir stiprius gyvunus, bet ne visi vienodai jie specializuoti. Net didieji paukščiai kartais pasirodo mažiau išmanančiais už mažuosius. Su paukščiais palyginus bites ir skruzdes, gausime aiškų supratimą, jog skruzdės ir bitės toli išmintingesnės už paukščius. Aišku, jog pas gyvunus daugiau supratimo ir gabumo, tuos, pas kuriuos smegenys geriau išsivystę, o išsivystę jos pas tuos gyvunus geriau, kurie turi mažesnes galvas.

Kad protas daugiau veikia negu prigimtas instinktas, sprendžiama nuo paukščių, kraujančių sau lizdus, kuomet matoma, kaip išmintingai jie moka pasirinkt sau patogias ir saugias vietas, ar tai uolose, ar medžių šakose, ir kaip tinkamai lizdus jie moka susikraut. Arba kaip tie paukščiai moka gabiai jieškot sau maisto. Rodosi, kas jiems pasako kur galima maistas surast. O vienok jiems pasako ne kas kitas, kaip tik gerai išsivystęs protas. Tą parodo gyvenimas net "Kea" papugos, kurioms pastarais laikais Naujoje Zelandijoje trukstant paprasto maisto, jos išmoko užpuldinėt laukuose besiganančias avis. Geniai kaip gabiai moka atidaryt eglių čyčkas, kad iš tų išsiėmus savo maistui grudelius.

Grekijoje yra ereliai, kurie savo maistui žvejoja želves. Želvės, kaip žinoma, yra apsidengę kietu lukštu ir todėl erelis negali ją perplėšt savo nagais. Bet dėl savo proto išsivystymo, jis randa kitus budus: jis sukabinęs nagais želvę, kįla augštai oran ties uola, ir augštai iškilęs, paleidžia želvę iš nagų, kad ta puldama į uolą sudaužytų savo kietąjį lukštą. Klausimas gali kilt, kas erelį išmokino tokios gudrybės, juk tai dar neseniai jis jos išmoko. Vienas tik išaiškinimas gali but, jog gadynėms keičiantės, gyvenimo aplinkybėms sunkėjant, kiekvieno gyvuno protas vystosi. Neseniai toje pačioje Grekijoje patėmyta varnas ir kitus didžiuosius paukščius, elgiantės panašiai su mažesniais vandeniniais, kiautuotais gyvunais.

Strazdas į akmenis daužo taipgi vabalus, gyvenančius dėžėse, kuriuos jis renka savo maistui. P. Pitt turėjo jauną, namie užaugintą strazdą. Kartą ji patėmijo, jog jos paukštis kapojo iš žuvų tarpo išmestą, dėžėje užsidariusį vandeninį šmalžį. Padaužęs jis jį snapu, pertraukė savo darbą ir akyvai dabojo, kol šmalžys iš savo dėžės pradėjo kišt galvą, norėdamas laukan išlyst. Strazdas greitai griebė snapu jį už galvos, bet kirminas greitai galvą įtraukė dėžėn ir daugiau nesirodė. Strazdas nesulaukdamas jį daugiau pasirodant, šeštoj dienoj pradėjo "bombarduot" užsidariusį kirminą. Kapojo snapu iš visų pusių, o nesulaukdamas pasekmių, piktai ėmė vartyt dėžę, ir galiaus ėmė ją už krašto ir pakėlęs metė į akmenį. Sunkiai jis taip dirbo per penkioliką minutų, trankydamas dėžę į akmenį, kol dėžė perskilo, ir paskui jau nebuvo sunkenybės šmalžį sunaudot.

Paukščio daužymas kokio nors kieto daikto į žemę, yra tai prigimtas instinktas. Bet šiuomkart apsireiškė jau kas ypatingo, pereinančio instinktą, nes strazdas nepasiganėdino žeme, bet jos vieton panaudojo akmenį, kas aiškiai parodo, jog gretą prigimto instinkto veikia dar ir protas, nes strazdas ėmėsi savo gudrybės ne nuokart, bet po keliato nepavykusių bandymų.

Tėmydami męs avis dabojantį šunį, giriose rąstus vartantį dramblį ir apsilenkiantį geležinkelio bėgių arklį, męs prisiminsime ir apie protą žinduolių, įgaudami mintį, jog pas čia minimus gyvulius randasi dalis žmogaus proto. Gi iš kitos pusės tėmijant kralikus ir jurių kiaules, męs įsivaizdinsime juos kaipo mulkius, be iš sivysčiusio proto. O kuomet pastudijuosime šių gyvunų gyvenimą, prieisime prie supratimo, jog gyvunai turi geriaus išsilavinusį protą tie, kurie gyvena arti žmogaus ir turi daugiau progų šį ar tą patirt. Gi gyvunai, kurie gyvena užsidarę vandenyje ar žemėje, jie nuo žmogaus stovi labai toli, jie neturi progų savo proto pralavinimui, ir gyvenime savo jie vaduojasi tik prigimtu instinktu, gi protas jų neveikia, arba veikia tik viename, nežymiame laipsnyje.

Tas pats dedasi ir su avimis, palyginus namines su laukinėmis, arba net ir su jų locnais vaikais. Jei norime teisingai suprast žinduolių išmintingumą, neturime atydon imt tuos žinduolius, kurie yra tam tyčia išlavinti arba "apkvailinti", prie šio ar to pripratinti, nes toki pripratinimai ir išlavinimai neturi nieko bendro nė su proto lavinimusi, nė su prigimtu instinktu.

O ką galime pasakyt apie bobrą, kuris savo aštriais, kaltų pavidalo dantimis, pagal žemę nugraužia medį taip gabiai, kad lieka tik kamieną prilaikanti menkutė dalėlė? Jis moka medį taip nugraužt, idant vėjui pustelėjus, medis pargriutų, o pargriuvus, bobras paskui maitinasi pargriuvusio medžio žaliomis šakelėmis. Ką galime manyt apie laukines peles, gaminančias savo lizdus riešutais ir keliatą kitų gyvunų, turinčių panašius supratimus? Šitie ir panašųs gabumai paeina nuo prigimto instinkto, įsigimusio gyvuno kraujuje, nervuose ir raumenyse; kas paeina nuo gyvuno prigimtojo instinkto, tas apsireiškia pas kiekvieną tos giminės gyvuną ir tas nereikalauja speciališkų lavinimųsi.

Apart prigimto instinkto pas vienus ar kitus gyvunus, viekia šiek-tiek ir patyrimas. Mathuare, prie upės Jumna , meldžionys ducda aukas toje upėje gyvenančioms želvėms, šventomis vadinamoms; aukos tos susideda vien iš maisto, tinkamo želvėms. Kada prasideda meldžionių kelionės, upė prisipildo želvėmis taip, jog vandenš paviršius, nuo želvių kėvalų išrodo lyg trotais pripildytas, ir taip prisigruda, jog viršum želvių, lyg kokiu tiltu, bėgioja bezdžionės Langura veislės (Semnopithecuc entellus), kurios gaudo meldžionių mėtomą želvėms maistą.

Supratimas nematomų daiktų.

Profesorius J. B. Watson turėjo britonų veislės šunį, vadinamą Jasper, kuris parodė didžiausį supratimą nematomų daiktų, tai yra, jis suprato žmogaus kalbą, geriausia už visus šunis, koki toje specializacijoje ikišiol buvo žinomi. Kuomet jo ponas jam liepė eit į kitą kambarį ir iš ten atnešt jam kokį daiktą, kurį jis gali pasiekt ir pakelt, Jasper be jokių speciališkų aiškinimų, paliepimą išpildė.

Šuva Lordo Averbury mokėjo atsidaryt tam tikrą skrynelę savo ponui paliepus, kurioje tyčia buvo sudedama tam tulas kiekis kortelių su užrašais "taip" ir "ne", ir išimt vieną, su tokiu užrašu, kokio ponas reikalavo. Yra beveik paprastu daiktu, jog arklys išmuša kanopa į grindis tiek kartų, kiek jo ponas prisako; yra beveik paprastu, jog šuva ant popieros, ar lentos, nupiešia kokį daiktą. Tai vis paeina nuo gyvuno inteligentiškumo, nuo jo proto šaltumo, kas leidžia įsiskiepyt protan žmogaus įsakymams laike mokinimo arba lavinimo. Yra žinoma, jog arklys, šuva ar katinas, moka šaltai ir ramiai užsilaikyt laike žmogaus judėjimo, kol ne apsireiškia kas nors juos erzinančio. Kuomet gyvulis moka ir pajiegia ramiai, šaltai užsilaikyt, duodant paliepimus, tada paliepimai lėtai skiepijasi gyvulio protan. Kada tokiuose atvejuose gyvulis karščiuojasi, nervuojasi, tada išmokinimas šio ar to, nėra galimas.

Turinti sveikus nervus žinduoliai, išmoksta labai daug ko ypatingo, net stebinančio žmogų. Žinoma, tam žmogus turi padėt daug sunkaus darbo. Manchesteryje (Anglijoje), Bell Vue darže gyvenantis dramblis mokėjo nuo susirenkančių jį atlankyt žmonių, rinkt penus. Gaudamas peną, jis mandagiai imdavo jį į savo triubą ir nunešęs dėjo į atvarą mašinos, išmetančios "laimės atspėjimo" bilietėlius, ir iš mestą bilietėlį paduodavo pinigą davusiam. Bet jei kas padavė jam pusę peno, ar šiaip kokį daiktą, mašinai netinkantį, dramblis su dideliu nepasiganėdinimu, gau tą puspenį, ar šiaip ką, metė atgal jo savininkui ir ėjo šalin. Taip buvo išlavintas šis gyvulis žmogui pasišventusiam, padėjusiam daug sunkaus ir kantraus darbo.

Vadovavimasis savo protu.

Edinburghe, zoologiškame darže buvo šiaurinė meška, kuri mėgo sėdėt ant didelio akmens, iš vandens kyšančio. Atsilankanti daržan žmonės, mėtė jai pyragaičius ir duonos skibutes, kurių didžiuma atsimušdavo į akmenį ir puldavo vandenin. Meška šokdavo vandenin ir gaudė savo laimikį taip gabiai, jog mokėjo nuokart sugriebt po pustuzinį pyragaičių, ir daugiau. Taip gaudydama savo laimikį prie pat akmens, įgijo nemažą gudrybę. Ji pastebėjo, jog jai gaudant pyragaičius, nuo jos judėjimo vandenyje susidaro vilnys, kurios pyragaičius neša nuo jos tolyn. Ji kiek galvojus, savo koja ėmė žert vandenį po savim; tuom ji sutvėrė vandens vilnių judėjimą kiton pusėn, ir dabar vilnys, pirmiau pyragaičius nešusios nuo jos tolyn, dabar nešė prie jos, artyn, ir ji graibstė savo laimikį be jokių sunkenybių.

Šitas aiškiai parodo kaip tuli žinduoliai nesivaduoja vien tik prigimtu instinktu, nesivaduoja vien ir tuom tik, ko žmogus juos išmokina, bet jie tėmija dalykus, galvoja, tobulina savo protą vis labiau, ir taip progresuoja. Rods, ne visi žinduoliai taip progresuoja, ne visi savo protą tobulina. Yra daug tokių, kurie vaduojasi vien instinktu ir prasilavina tik tiek, kiek žmogus juos išmokina šį ar tą pamėgdžiot. Vienok yra daug tokių, kurie lyginai savo protą tobulina kaip ir žmogus. Bet reikia primint, jog kaip žmonės, taip ir gyvunai daugiau progresuoja ir daugiau savo protą lavina tie, kurie gyvena šaltesnniame klimate. Kurie gyvena klimate šiltame, kurie gyvena užsidarę nuo didesnių judėjimų, tie nepakenčia besikeičiančių aplinkybių, ir jų nepakęsdami, nyksta, kurie šaltsnio kraujo, tie vystosi į atskirą giminę, taikantės prie aplinkybių, ir gyvena kiek ilgiau. Gi kurių kuno sudėtis neleidžia vystytįs, tų gyvenimas greitai baigiasi.

---

kuomet nėra kam. Nors tiesa, vadinami proletarai bėgioja net po stubas, kalbindami merginas ir vaikinus, kad eitų prie jų horo, bet kurie suprantą jų tikslus ir kam jie tarnauja, nė vienas neina ir neis, kuris tik turi sveiką protą svetimiems dievams tarnaut.

Užsibaigus programui buvo šokiai, bet žmonių nedaug buvo. Ant šokių irgi nedaug atsilankė. Todėl ir pasirodo, kad jų tie šauksmai garsųs, kad "minios su mumis", yra burbulas ir žmonės jiems neatjaučia. Jeigu ir atsilanko ant jų vadinamų parengimų, tai juk daugumas yra ne jų joki simpatizatoriai, bet tik žingeidumo dėlei nueina pasižiurėt kaip jie mučinasi ant scenos su lietuviškais veikalais.

Tai ve dėlko daugumas nueina. **Amžių Belaisvis.**

J. K. Urbonas.

Sugrįšiu aš už trijų metų.

(Vaizdelis)

Gale Kalnynų girios gyveno ukininkas Girelė. Nors ukę valdė nedidelę, bet kuomet tinkamai jis jį prižiurėjo ir tinkamai vedė visus ukio reikalus, todėl ir ant nedidelės, gyveno gražiai, pasiturinčiai, visko buvo pilnas, ir gražiai augino savo šeimyną, kuri susidėjo iš dviejų sunų ir dviejų dukterų.

Girelė budamas patsai apsišvietęs, pusėtinai pamokintas žmogus, ir savo vaikus mylėjo matyt apsišvietusius, pamokintus, ir nesigailėjo jiems mokslo; leido į mokyklą. Vyresnį sunų ir dukteris leido tik į pradinę mokyklą ir tą užbaigus, toliaus, į augštesnę mokyklą neleido, nes, sulyg papročių mųs žmonių, vyresniam visuomet beveik reikia liktis prie ukės, liktis jos paveldėtoju, po tėvo mirties, taigi kaipo ukininkui ir užtenka mokslo ir tiek. Dukterims, kaipo kaimo mergaitėms, ir užtenka.

Gi jauniausį sunų, Juozą, Girelė manė leist jau į didesnius mokslus, kad užaugęs ir pasiekęs mokslą, sau rastų su juomi duonos kąsnį. Taip Girelė manė sutvarkint savo šeimyną, vaikus, kad jam mirus, visi butų aprupinti ir nerugotų ant jo už neaprupinimą.

Juozas Girelė iš mažens pradėjo lankyt pradinę mokyklą, turėjo prigimtus gabumus prie mokslo, todėl jam mokslas ir sekėsi iš pirmųjų dienų; mokykloje buvo vienas iš pirmųjų visur, visuomet, ir savo bendrus mokinius, net ir pirmesnius, pralenkdavo juos moksle, už ką jį ir mokytojas daugiau mylėjo negu kitus. Tėvas gi ir džiaugėsi ir net didžiavosi sunaus gabumais, nekartą sakydavo kaimynams: "A, mano Juozukas, tai bent mokinys, tai mokinasi biskį! Negaila ir leist tokį į mokslą".

Tokiu budu Girelė džiaugėsi iš savo Juozuko gabumų moksle, ir visuomet mintyse turėjo, kad kaip tik užbaigs pradinę mokyklą, leist jį į augštesnę, tegul mokinasi, ir atsiekia augštą mokslą, nes jis vertas jo.

Gi Juozas Girelė irgi mylėjo mokslą ir visuomet stengėsi kuodaugiau prie jo ir toliaus mokindamasis daugiau vis suprast jį ir pamylėjo, ir girdėdams nuo tėvelio, kad kuomet užbaigs pradinę mokyklą, tai eis į augštesnę ir toliaus tęs mokslą, džiaugėsi ir vis daugiau įgavo energijos moksle, kad taip iš skyriaus į skyrių, metas į metą perėjo, vis su pagyrimais. Juozelis jau baigė paskutinį metą ir paskutinį skyrių pradinėje, ir svajojo kaip jau kitą terminą pradės jau gimnazijoje. Džiaugsmas ne apsakomas buvo. Tėvelis irgi džiaugėsi ir visi namiškiai iš jo gabumų, ir kad tuojau jau galės matyt jį mokinantės gimnazijoje.

Bet... žmonių yra sakoma: "Kad žmogus vienaip storojas, o kitaip stojas". Taip likosi ir Girelės namuose. Nespėjus dar užbaigt Juozeliui pradinę mokyklą, aplanko jų namelį žiauri "viešnia"—liga—, vėliaus ir mirtis! Ir išplėšė iš jų tarpo vieną brangiausį jiems šeimynos narį—tėvelį!

Mirus Girelei, viskas turėjo keistis, nes kuomet yra namų vadas, tuomet visi sakosi galį atlikt jo pareigas, bet kuomet prisieina jas atlikt, visai kaskita rodosi.

Pasisukus ligai ir mirčiai į Girelės namus, suiro visi jų rengti planai. Juozelis turėjo jau užmiršt svajones pasiekime augštesnio mokslo, ir pasiganėdint tuomi, kurį buvo įgijęs pradinėje mokykloje, nes jau nebuvo vilties toliau mokslan siekt.

Nors, tiesa, Juozelio matutė norėjo jį matyt lankant ir toliaus mokslą, bet vienai likus, be šeimyninko, ir dar su maža šeimyna, sunkus buvo jos padėjimas, tvarkytis ukėje vienai, o antra, kaipo moterei, jai neapėjo mokslas, kaip mirusiam Girelei.

Pasilikus vieniems našlaičiams, visi krutėjo, judėjo, apie ukį, ir taip vedė ją, ir duoną pelnijo. Taip jiems besitrusiant prabėgo keli metai, ir lengviaus jau buvo tvarkyt ukę, ir ją tinkamai vest; Juozelis irgi buvo jau pusbernio metus pasiekęs.

Pagunda keliaut Amerikon.

Tais laikais pargrįždavo lietuvių brolių daugel iš svietur, ypatingai iš Amerikos; vieni tik paviešėt, kiti ir apsigyvent, nors ir vargingoj tėvynėje, bet visgi namie, ne svietur. Taigi pargrįžo ir Girelių artimas kaimynas iš Amerikos, kuris šauniai pasakojo apie Ameriką, kad tenai gyvenimas, tai gyvenimas; gyvenk ir norėk. Viskō pilna, visokios grožybės, liuosybės, gerumai, patogumai — tikras "rojus" ant žemės. Taip sakant, "poniškas", ramus gyvenimas. Tokias šaunias kalbas girdint apie Ameriką, dručiai atsiliepė ant Juozelio, dar silpno vaikiško proto, ir radosi jam noras pasiekt tą Ameriką ir pasinaudot jos visomis tomis gėrybėmis.

Ir Antras, sugrįžęs kaimynas iš Amerikos, papasakojo apie ją, prisimindamas ir Girelienei, kad leistų Juozeli į Ameriką: Leisk, sako, tu jį, kaiminka, į Ameriką, tenai jis pabus kelis metus, uždirbs pinigų, ir pasieks ką norės; Ką jis čia budamas atsieks?

Nors Girelienė girdėjo viso kius gyrimus nuo kaimyno, bet Juozelį leist ne manė, nes viena, dar buvo jaunas, o antra, ir namuose buvo reikalingas. Bet Juozelis, kuo toliau tuo labiau pradėjo mąstyt apie Ameriką, ir vis noras didinosi pasiekt ją. Prie to jis, dar girdėdavo nuo kaimyno patarimus matutei, kad leistų jį ir jam pačiam vis primindavo: "Važiuok į Ameriką, tai bent gyvensi".

Taip girdėdamas, negalėjo jau susilaikyt nuo Amerikos, ir pradėjo prašyte prašyt motutės, kad leistų jį. Iškarto motutė nenorėjo nė klausyt tokių vaikiškų prašymų, ir griežtai atsakydavo, kad neleis ir tiek, nes dar perjaunas ir namie nieko netruksta. Bet Juozelis ant tiek buvo jau noro pagautas, kad pasiekt Ameriką, kad pasirįžo ne atsisakyt nuo savo ir atsiekt savo, išprašyt leidimą nuo matutės. Ir kasdien jis nedavė jai ramumo su Amerika, kaip leisk, taip leisk. Prašydamas leidimo, viską jis jai prižadėjo: "Motute miela, leisk mane, nors jaunas dar esu, bet vis nežusiu, kaip ir daugel tokiu kaip aš, yra išėjusių, bet vis nepražuvo, aš gi pasiekęs Ameriką, ilgai nebusiu, leisk, prižadu jum, kad ilgiausia tris metus, ir už trijų metų sugrįšiu vėl pas jus tą tikrai išpildysiu, tik leisk, motute mane, ją aplankyt ir pažint, gi apsipažinęs su platesniu pasviečiu, bus lengviaus kovot su gyvenimu ateityje; leisk matute, leisk..."

Tokia tai buvo Juozelio užsispyrimo giesmė, diena iš dienos. Ir nedavė jis su ja ramumo matutei, ir galų gale laimėjo jis savo, nes kaip yra sakoma "kad pasyryžimas viską gali", taigi ir jis pasinaudodamas dideliu pasirįžimu, atsiekė savo.

Matydama motutė jo tokį užsispyrimą, ir negalėdama jį perkalbėt, galutinai sutiko leist jį į tą taip trokštamą Ameriką.

(Daugiau bus)

LIETUVOS SPAUDOS BALSAI.

Musų dabarties liaudis ir jos dvasios tikybiškai-doriški turtai.

"Vienybė"—Musų laikraščiai rašo apie musų liaudies medegiškus turtus; vieni iš jų įrodinėja, tikrina juos augant, kiti smunkant, mažėjant. Man gi čia rupės pagvildent musų liaudies tikybiniai — doriškų dvasios turtų kiekis ir stovis, kadangi, kaip gyvenimas rodo, nuo jų didėjimo ar mažėjimo net medegiška liaudies gerovė priklauso—pasakysiu, net pats musų valstybės pagrindas. Tokiais dvasios turtais laikau: tikybą, jos reikalaujamąją dorą, troškimą aukštesnių siekimų, glaudimąsi prie bažnyčios, tikybinę dvasią šeimynose, katalikišką jaunimo auklėjimą, savitarpius liaudies santikius, Kristaus meilės dėsniais pagrįstus, pamėgimą kilninančių sielą tikybiniai—doriškų dalykų, tikybines praktikas, gražius musų senovės tikybinius papročius ir tt.

Prisižiurėjus arčiau musų liaudies kasdieniam gyvenimusų valstybės pagrindas. tų dvasios turtų aiškų sumažėjimą ir smukimą. Paimkime tris laikotarpius, 1914—1919—1924 metus. Koks didelis skirtumas, ne tik tarp dviejų paminėtų kraštutinių metų, bet ir sulyginant dabartį su pradžia musų nepriklausomojo gyvenimo.

Kurios nors liaudies išlaukinį tikybingumą įrodo griežtų tikybos pareigų pildymas: lankymas šventadieniais bažnyčios, naudojimasis šv. sakramentais bei privaloma kasdienė malda. Musų bažnyčios šventadieniais labai aiškiai patuštėjo, kad ir su 1919 m. sulyginus. Tulas nuošimtis vos ant pačių didžiųjų metinių švenčių pasirodo. Tiesa, per musų atlaidus ar šiaip šventadieniais (esant gražiam orui) susirenka miestukan musų liaudis gana gausingai, kaip ir seniau. Bet daugelis eina tik nusipirkt, pasižmonėt, po smukles pasivaišint. Šitų ar visai nesilankoma bažnyčion, ar įsityrinama valandėlę per sumą, ir ne pasimelst, bet pasižvalgyt, pašnekučiuot, pasišaipyt. Velykinę, palyginamai, da mažas nuošimtis apleidžia, bet privaloma kasdienė malda daugeliui labai pasunkėjo. Tas pats pasakytina ir apie pasninkus. Tas žymu ir tarp moterių.

Tulas vėl nuošimtis iš liaudies tarpo, nors katalikų vardą nešioja, bet tikybos šviesa, berods, pas juos visai užgeso ar baigia gest; tokių skaičius irgi kasmet didėja.

Doros turto žvilgsniu 1914 tais ar net 1919—taisiais metais savižudybės ir žmogžudybės buvo dar beveik negirdėta retenybė. Šiadien tas liko beveik kasdieniniais liudnais įvykiais; jie niekas nestebina, nejaudidina: ranka tyčiomis pakirstų gyvybių, kudikių ir suaugusių. manau, dabar 100% daugiau negu buvo prieš karę, ar net 1919 m.

Prasižengimų palaidume nėra nė ką minėt. Taip dar neseniai doras kaimas šiadien pamėgdžioja didmiesčius. Kasdieniame musų liaudies gyvenime pasireiškia aiški stoka aukštesnių siekimų arba pilnas sumedegėjimas. Vieton šlietis arčiau bažnyčios, kad dvasioje atgijus, sušilus, nuo jos vis labiau šalinamasi.

Kaipgi vėl mažai tų tikybiniai—doriškų dvasios turtų liko daugelyj musų dabartinių liaudies šeimynų: katalikiškas vaikų auklėjimas pamirštamas. Tarpusaviai sugyvenimo santikiai musų liaudies tarpe, tiesa, gerokai pašliję per karę, dabar visai iširo: rietynės, bylos, žiaurumai, skriaudos, apgaulės—ant kožno žingsnio; net giminių tarpe žmogus žmogui šunimi virto, kaip sako romėnų priežodis; laužymą aiškių dokumentų, norą svetimo turto visomis priemonimis ir nesiskaitant visai su teisybe, musų teismų bylos parodo. Kilninantys sielą dalykai: dvasiški skaitymai, pamokslai, draugijos—daugelio vengiami; musų senovės gražųs įpročiai—beveik užmesti.

Musų liaudį dvasios turtų sumažėjimo žvilgsniu aš visgi norėčiau skirt į dvi dali: senesniąsias kartas ir jaunesniąsias, subrendusias po 1914 m. Senesnių kartų pusėje visgi ir ikišiol užsiliko daugiau tų dvasios turtų. Senovės doresnis, rimtesnis auklėjimas, tikybinės padavos papročiai—vis dar savo įtaką daro. Palyginimai tat imant, tų dvasios turtų daug mažiau liks jaunesniai musų liaudies pusei. Aišku, kad tuomi tvirtinimu aš visai nenoriu užgaut musų liaudies bręstančio kilnaus jaunimo. Aš turiu omenyj plačius musų liaudies sluogsnius, tas kartas, kurios jau stojo gyveniman. Doresni iš tos pačios liaudies žmonės, traukydami pečiais, neretai šneka: nieko sako, jiems nereikia; šituose jaunesnės musų liaudies pusės sluogsniuose išorinės tikybinio gyvenimo apreiškos žymiai silpnos; aukštesnė gyvenimo prasmė dar labiau pamirštama, siekiant vien laikinos laimės bei smagumų.

Kaslink bendrų priežasčių sumažėjimo tų dvasios turtų, ypač laikotarpyj musų nepriklausomojo gyvenimo, man atrodo šitos.

1. Liguistas ir plačiausiai užkrėtęs visą musų liaudį girtavimas. Jis atbukina tikybinius jausmus, stumia prie visokių piktadarybių ir žiaurumų. Sekmadieniais turgais dusyk per savaitę bei prie kitokių progų geriant, degtinė nesuskumba išgaruot iš kraujo.

2. Musų valstybini kelių metų gyvenimo neigiamos pusės, kaip va:

a) bedieviška "apšvieta" per mokyklas, spaudą, gyvu žodžiu;

b) ikišiolinės musų šviesuomenės, mokslo, prieštikybinis nusistatymas;

c) socialistų obalsiai su neribota "laisve";

d) musų liaudies "dievinimas" ir visokios vyriausybės niekinimas;

e) valstybės bereligių ratukų, susiduriančių su liaudimi, įtaka.

3. Tikybos, bažnyčios, jos atstovų ir įstaigų nepaliaujamas viešas niekininmas, teršimas per visokius mitingus, viešas agitacijas, susirinkimus, visoki prasimanymai, šmeižimai musų liaudies, aišku, turėjo paveikt, ją šaldyt, nuo bažnyčios tolint, jos pasitikėjimą mažint, ypač žeminant tikybą ir dvasios turtus; seimo atstovams, valdininkams, mokytojams ir tt.

Šitie visi musų "ponai", bijodami viešai šmeižt: kariumenę, policiją, teismus, valdininkiją, visą savo tulžį išlieja ant tikybos, bažnyčios ir jos atstovų; žino jie, kad nesusipratusi, baili, užuita, suvarginta katalikų liaudis nesipriešins, o jei ir patrauks teisman, tai išsimeluos.

4. Musų liaudies dabartinės kartos, gyvenusios, užaugusios kitokiame rėžime, kitokiame viešame ir tikybiniame gyvenime, staiga atsirado sukuryj naujo demokratinio gyvenimo savo republikoje; staigi atmaina ir nauji prieštikybinio gyvenimo vieši reiškiniai, daugelį musų liaudies išstumė iš lygsvaros; nesusipratusi, neprisirengusi musų liaudis ne moka tam priešintis.

5. Įvairių musų prieštikybinių draugijų nuolatinis veikimas; o jų dabar šimtai randasi.

Tautininkas—Katalikas.

—o—

SAULĖS IR MĖNULIO TEMIMAS 1925 M.

Ateinančiuose, 1925 metuose turėsime du saulės ir du mėnulio užtemimu. Pirmasis bus saulės temimas, Sausio 24 d. Temimas prasidės but matomu Manitoboj (Kanada), paskui Duluth, Minn. per didžiuosius ežerus, New Yorke ir toliau į Atlantiką. Iš dalies temimas bus matomas Amerikos rytinėse ir pietinėse valstijose.

Dalinis mėnulio užtemimas įvyks Vasario 8 d. bus matomas Suvienytose valstijose. Prasidės temimas vakarinėje Pacifiko dalyje, paskui bus matomas vakarinėje Australijoje, Azijoje, Indiškame vandenyne, Europoje, Afrikoje ir pietinėje dalyje Atlantiko. Temimas baigsis Ind. oceane.

Antras saulės temimas įvyks Liepos 20 d., bet šiaurinėje Amerikoje jis nebus matomas.

Antras dalinis mėnulio užtemimas įvyks Rugpjučio 4 d. Temimas prasidės vakarinėje dalyje šiaurinės Amerikos ir nuo čia bus matomas vakarinėje dalyje pietinės Amerikos, Pacifico vandenyne, Australijoje ir šiaurvakarinėje Azijoje. Temimas baigsis Pacifiko vandenyne, Australijoje, rytinėje Azijoje ir Indiškame vandenyne.

Jonas Juškevičius.

Jonas Juškevičius gimė 1815 metuose, Birželio mėnesyje, 8 dieną, iš neturtingų žemaičių bajorų Žarėnų parapijoje. Jis buvo tikras brolis ir uolus padėjėjas kunigo Antano Juškevičiaus, kuris surinko labai daug lietuviškų dainų. Jonas Juškevičius augštuosius mokslus baigė, ir mokytojavo įvairiuose Rusijos miestuose, o savo amžių pabaigė Kazaniuje, kame jis ir jo brolis kun. Antanas yra palaidoti toli nuo savo mylimos tėvynės Lietuvos.

Jonas padėjo broliui perrašinėt ir rupintis atspaudint surinktąsias dainas, nesigailėdamas nė darbo, nė sveikatos. Dirbant jam daug padėjo jo duktė ir žmona. Jis mirė kedėje sėdėdamas, Gegužės mėnesyje, 11 dieną, 1886 m. Jo paskutinis pareiškimas buvo, idant nors jo vaikai pamatytų pabaigtą darbą savo tėvo ir dėdės.

Klevo Lapas.

—o—

SVEIKATA.

Karščio nugalėjimas.

Karštis nėra pavojingu, jei žinome kaip jį nugalėt. Viduj ir lauke, kiekvienas šeimynos narys gali karštį nugalėt. Viduje: Neįsileisk musių, didžiausio pavojaus. Žiurėk, kad sietai butų geri ir jei musė įsigauna, tuojaus užmušk ją arba sunaikink žinomais budais. Laikyk valgius švariai. Švarus valgis ilgiau laikys. Kas savaitė plauk šaldytuvo vidų.

Lauke: nebus nė musių nė uodų, jei kiemas bus švariai užlaikomas ir nebus jame visokių nereikalingų daiktų, kaip senų drabužių, popierų ir puvančių dalykų. Išmatų kibirus reikia dažnai plaut verdančiu vandeniu ir reikia juos laikyt gerai uždengtus.

Vyrui: Nekrauk nereikalingų lašinių ant savo kuno. Nepersivalgyk, nes persivalgymas visuomet pavojingas tam kuris sėdintis dirba, dar pavojingesnis vasaros laiku. Valgyk šviežias daržoves ir daug išsirpusių vaisių. Gerk vandenį, ypač tarpe valgių. Vengk alkoholio—alkoholis yra daugelio saulės užgavimų priežastimi.

Vyrai kurie sunkiai dirba, ir kurie turi pakęst didelį karštį, pavyzdin, tie kurie turi kurent didelius pečius ir dirbt prie karštos geležies, dažnai nukenčia nuo mėšlungio. Moteris: Nepripildyk pilvą saldžiais gėrimais, kurie tik didina trėškulį. Dėvėk šviesius, liuosus drabužius. Nepatartina gulėt pajuryje su nudengta galva, ir leist karštiems spinduliams ją kaitint. Drungna maudynė prieš atsigulsiant labai palengvina ir greit užmigdo.

Mažam vaikui: Atminkit, kad mažytis daugiau nukenčia nuo karščio negu užaugęs. Laikyk jį kuo vėsiausioje vietoje, lengvai aprengtą, kuo jį mažiau, tuo geriau. Kasdieninė maudynė mažam vaikui yra svarbu. Duok jam atvirintą ir ataušintą vandenį gert. Vartok tiktai certifikuotą ir pasteurizuotą pieną ir laikyk jį šaltoj vietoj. Žiurėk, kad musės nevaikščiotų ant pieno bonkos.

Vaikams įsakyk negert vandens šaltiniuose pakelyje, iš senų šulinių arba upelių, nes toks vanduo abejotinas. Žiurėk, kad jie žaistų vėsioje vietoje, kuomet esti karčiausios dienos laikas, ir kad eitų anksti vakare miegot. Svarbi ir butina taisyklė yra ta, kad jie nėkuomet nedėtų pirštus į burną. Žiurėk, kad daržovės ir vaisiai, kuriuos jie valgo, butų švariai nuplauti.

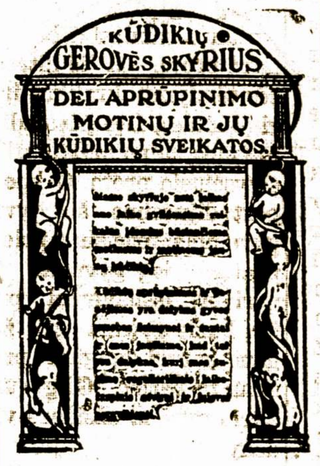

STRAIPSNIS 102

DIEGLIAI

Perdidelis skaičius motinų skaito dieglius "reikalingu piktu." Tai visai nėra priprastas dalykas, o dažnai gali but ženklu rimtos ligos.

Diegliams priežasčių gali but daug. Gali but todel, kad perstaiga atvėsinai kudikio valgį. Neprisilaikydamas laiko penėjimui taipgi kiekio, taipgi gali but priežastis.

Tinkamas maistas yra labai svarbus kudikiui gaunančiam dieglius. Netinkamas penėjimas gali sukietint viduriukus, kas savo keliu suteikia dieglius.

Jei tavo kudikis turi dieglius, pažiurėk ar kas jo pilviuko neveržia pirmiausia. Lai rankutės ir kojukės buna šiltai. Dažnai, šilto vandens atsigėrus arba šilto vandens bonką ant plvuko uždėjus, diegliai praeina... Jei tas negelbsti, pasirodavyk su gydytoju. Niekad neduok vaistų, be daktaro patarimo.

Ypatingai prižiurėk, kad visi žindukai ir bonkutės butų švarios, taip, kad pilvas negalėtų užsikrėst.

Pasirenkant kudikiui maistą vartok tokį pieną, kuris saugus ir liuosas nuo blėdingų mikrobų. Eagle Brand Kondensuotas Pienas yra saugus maistas ir sykiu sotus.

Dėkingiausių pasekmių buvo neseniai gauta gydant nedapenėtus vaikus su Eagle Pienu. Mokyklos vaikai kentėjusi nuo netinkamo maitinimo iš sykio pradėjo gerėt su Eagle Pienu. Nekurie gavo du syk daugiau svorio negu normaliai reikėtų. Jei turi by kokią nuožvalgą, kad tavo vaikai nėra iki saiko, pradėk dout jiems kasdien Eagle Pieną. Šviežias oras, užtektinai miego, geri papročiai taipgi svarbūs. Vaikams reikia duot Eagle Pieną du sykiu į dieną apart kitų valgių. Atmiešk du šaukštu Eagle Pieno su trimis-čvertimis puodelio šalto vandens. Senesni vaikai myli jį su ginger ale, vynuogių ar vaisių sunka, ar su kiaušiniu. Jį taipgi patogiai galima vartot nekuriuose virtuose valgiuose.

Perskaityk atydžiai šituos straipsnius kiekvieną savaitę ir pasidėk at-

KAS SKAITO "AMERIKOS LIETUVĮ" TAS VISKĄ ŽINO.

"Skrom," P. Lipnevičiaus išrasta gyduolė dar esant jam Lietuvoje.

NEPASIDUOKITE REUMATIZMUI!!!

Reumatizmas dabar labiausiai žmogui įkirėja, kada oras nuolat mainosi. Bet nepasiduokit! Gyduolės "Skrom" yra pagydę daugelį žmonių, kuriems pinigų ir laiką suttupino. Šimtai žmonių pasigelbėjo vartodami "Skrom". Jų pavardes ir adresus mes jums prisiųsime del persitikrinimo. Jeigu jus sergate reumatizma, nepasiduokite. Rašykite pas mus, mes prisiųsime šių stebuklingų gyduolių. Nelauk ir nekentėk be reikalo. Bonkutė "Skrom" 1 dol., su prisiuntimu $1.25.

M. Paltanavičia,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

NORI ŽINOT

Kas dedasi Lietuvoje, pačiam pasauly, ore ir ant vandenų; kaip gyvena artimieji ir tolymieji kaimynai, koks jų gyvenimas ir kulturinis plėtojimasis.

Skaityk "Trimitą"

Jame rasi visa trumpai, aiškiai ir visiems suprantama kalba aprašyta: apie naujausius išradimus, įvairiausius nuotikius įvairių tautų ir žymesniųjų žmonių įvairiose epochose, gražiausių paveikslų tiek iš lietuvių, tiek ir kitų tautų gyvenimo, eilių, straipsnių svarbiausiais dienos klausimais, daug gražių apysakų žymesniųjų lietuvių ir kitų tautų rašytojų, įdomiausių įvairenybių, juokų, poilsio valandai ir daug naudingų pasiskaitymų. "Trimitas" vienas turtingiausių ir pigiausių lietuvių laikraščių. Eina kas savaitė ketvirtadieniais, knygos formato 32—48 puslapių. Prenumeratos kaina š. m. antram pusmečiui: LIETUVOJ—6 litai, UŽSIENY—$1½. "Trimito" adresas:

"Trimitas," Kaunas, Laisvės Al. 26 Nr.

AMERIKOS LAIVAI

Pasiteiraukite apie patogumus keliavimo ant J. Valstijų Valdžios laivų. Jie turi švarius, patogius kambarius del 2, 4 arba 6 žmonių. Puikus įvairus valgis, mandagus patarnavimas, didelės dėnys, beno koncertai ir visokios rušies gerumai ir patogumai.

Rengk, kad jusų giminės butų parkviesti į Ameriką ant J. V. Valdžios laivų Jungtinių Valstijų Linijų.

Matykit jusų vietinį laivų agentą arba

United States Lines,
45 Broadway, New York
75 State St., Boston, Mass.
Valdantieji Operatoriai del
U.S. SHIPPING BOARD.

ŽODYNĖLIS
GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ
KALBA.
Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį būdą, be kito pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyt. Kaina tik 60c. Galima gauti pas
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury St. Worcester, Mass.

Naujas Lietuvis Graborius
JUOZAS J. DIRSA

Geriausiai patarnauja už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jųs draugą arba giminę, kreipkitės prie manęs.

Nuo rugpiučio 1, J. DIRSA perkraustė ofisą į naują vietą, po numeriu:—

13 Ellsworth Street.
Tel. Cedar 4953.

Trynimas Visados Suteikia Palengvinimą!
Neatsidėkit ant riebaluotų mosčių, kuomet jums butinai reikalingas linimentas!
Įreg. S. V. PAIN-EXPELLER Pat. Ofise.
visuomet buvo pagelbinga gyduole. Tis yra puikiausis ir labiausiai patikėtinas linimentas, kokį tik pinigai gali nupirkti. Nėra tikrasis, jei neturi INKARO vaisbaženklio.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00
Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15
SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

POMIRTINIAI SKYRIAI—$150, 300, 600, IR 1000.
PAŠALPINIAI SKYRIAI—$6.00, 9.00 IR 12.00
Į SAVAITĘ.

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Alliance of America,
307 WEST 30-th STREET, NEW YORK, N. Y.

Pirmas Lietuviškas Graborius

Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms
Kreipkitės šiuo adresu:
MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156

SUGRĄŽINKIT LINKSMAS DIENAS!

SUGRĄŽINK ATGAL DRAUGIŠKUMĄ, MEILĘ, DAINAS,

MUZIKĄ IR ŠOKIUS, TŲ LINKSMŲ DIENŲ. KURIOS JAU PRAĖJO...

Įsigyk GRAFONOLĄ, kuris palinksmins jusų namus. Lietuviški Rekordai, padaryti Lietuviškų artistų: dainos, monologai ir muzika.

Musų krautuvėje randasi didelis pasirinkimas REKORDŲ ir mašinų. Iš kitų vietų lietuviai norinti įsigyti Grafo- rašykite mums, reikalaukite katalogo, pridėjus savo adresą nolą arba lietuviškų rekordų, ir už 2c. stampą, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., - Worcester, Mass.

Išplatinkime Amerikos Lietuvį nuo dabar iki Kalėdų, pasidarbuokime!

Mes duosime kiekvienam gražias dovanas kas prikalbins mums naujų skaitytojų. Mes apdrausime kiekvieną ant 1000 dolerių, kuris tik primokės 75c. viršaus prie savo prenumeratos. Seni skaitytojai taip-pat gali apsidraust damokėdami 75c. prie savo prenumeratos Apdrauda 1000 dol. mokama:

	Vertė pirmais metais apdraudimo	Vertė auga kiekvienais metais po	Vertė po penkių metų
GYVYBĖS NETEKIMUI	$1000.00	$100.00	$1500.00
ABIEJŲ AKIŲ NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
ABIEJŲ RANKŲ NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
ABIEJŲ KOJŲ NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
VIENOS RANKOS IR VIENOS KOJOS NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
VIENOS RANKOS ir VIENOS AKIES NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
VIENOS RANKOS NETEKIMUI	500.00	50.00	750.00
VIENOS KOJOS NETEKIMUI	500.00	50.00	750.00
VIENOS AKIES NETEKIMUI	500.00	50.00	750.00

(Apdraudos vertė auga su kiekvienais apsidraudimo metais).

Kviečiame musų senus skaitytojus pasinaujint savo prenumeratas. Meldžiame labai gražiai panaujint prenumeratas, užrašytas giminėms į Lietuvą. Lietuvoje esančius apdraust negalime. 75c. yra visa mokestis už apdraudą ant viso meto. Pas Daktarą nereikia eit ant egzamino, pasakykit mum, mes prisiųsim aplikaciją. Rengiame gražius kalendorius Naujų Metų dovanoms, kuriuos kiekvienas gausite. Meldžiame labai gražiai visų pasidarbuot. Su guodone,

Amerikos Lietuvis 15 Millbury Street Worcester, Mass.

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

Moterių progresas amatuose.

Moterių Biuras neseniai išleido brošiurėlę užvadintą "Moterių Progresas Amatuose", kurioje parodoma ant kiek Suv. Valstijose moters pradeda linkt prie darbų, kurie daug skiriasi nuo naminių. Užsiima jos dabar industrija, pramone ir profesijomis.

Daugiau negu aštuoni ir pusė milijonų moterių užsiėmę įvairiais darbais 1920 metais. Prie naminio tarnavimo dirbo daugiau negu du milijonai. Industrijoje dirbo du milijonai. Apie milijonas ir pusė dirbo ofisuose, ir apie milijonas moterių užsiėmė agrikulturos darbais. Profesionališkų moterių buvo koks milijonas. Mokytojos ir slaugės buvo pirmoje vietoje, nors moters buvo reprezentuotos beveik visose profesijose, kaip gydytojų, advokatų, rašytojų, redaktorių, ir panašiose dirvose, kurios praeitose gentkartėse buvo užimtos vientik vyrų.

Šita sutrauka trumpai parodo moterių įvairius darbus, kuriais jos užsiima. Pažvelgus toliau, pamatysime kokios atmainos vystėsi jų darbuose, ir ant kurių remiasi jų dabartinės ir busimos progos. Tas labiausia matoma darbuose, kuriais didesnė moterių dalis užsiimdavo. Per daug metų, daugiau negu pusė visų dirbančių moterių užsiimdavo moteriškais pašaukimais, kaip tarnaitėmis, siuvėjomis, skalbėjomis, ir daug kitų. Kiti darbai, kaip pardavėjų, knygvedžių, ofiso darbininkių, tiktai pastaruose dešimt metų pradėjo but atsižvelgiami kaipo tinkami moterims, lygiai kaip vyrams. Dvi grupos, kurių dirbančių skaičius pasiekė 50,000 pirmusyk 1920 metais, tai pusiau prityrusios amatninkės geležies ir plieno ir valgio industrijose. Didžiausis skaičiaus didėjimas bile kokioje industrijoje parodoma automobilių fabrikuose. Moterių skaičius, kurios dirbo liejyklose, buvo 4,000 arba dusyk daugiau 1920 metais negu 1910 metais.

Moterys vedėjos ir dirbtuvių prižiurėtojos siekė tris ir pusę sykių daugiau ir moterių išdirbėjų skaičius žymiai padidėjo. 1920 metais buvo daugiau negu ir pusę sykių tiek moterių bankininkių ir bankų viršininkių, kiek buvo 1910 metais.

Nekurių darbų grupose įvyko stebėtinos atmainos per pastaruosius dešimts metų. Toms atmainoms galima kaltinti nepaprastas karės aplinkybes, lygiai kaip išsivystimą ir industrijos specializavimą šiuo periodu. Didžiausis skaičiaus didėjimas buvo ofiso darbuose. Kaip tik karė paimdavo vyrus nuo tų darbų, moterys užimdavo jų vietas. Atrodo abėjotina ar moterys norės apleist vietas, kurias jos įgijo tuo laiku.

Abelnai imant, aiškiai matoma, kad darbo progos moterims plečiasi, o ne koncentruojasi vientik ant tų pačių darbų iš senovės įsteigtų. Faktas aiškus, kuomet palyginama su įvykusiomis atmainomis vyrų darbuose. Nė vieno nestebina, kad vyrų skaičius sumažėjo, o moterių padidėjo kaipo pardavėjomis, mokytojomis, ir stenografėmis. To ir reikia pasitikėt. Vienok, nėra labai aišku kodėl vyrų skaičius mažinasi tarpe aktorių, rašytojų, redaktorių ir reporterių, o moterys dauginasi tose profesijose. Tuom pat sykių moterys muzikės, ir artistės mažinasi, o vyrai tose profesijose dauginasi. Kas labiausiai stebina, tai faktas, kad vyrai ir tarnai pasidaugino tukstančiais, nuo 1910 m. iki 1920 m., o moterių skaičiaus mažėjimas tose klesose siekia šimtus tukstančių.

Dabartiniu laiku atrodo, kad užsiėmimo progos moterims, Suvienytose Valstijose praktiškai neapribotos. Atmainos, kurios įvyksta įvairiose darbų šakose, duoda darbo kaip besidauginantiems moterių skaičiams, taip ir vyrams, ir ribos tarpe vyrų ir moterių darbų nuolat mainosi ir dažnai nyksta. Šie faktai priduoda daug svarbos tokiems klausimams, kaip apsaugot moteris industrijoj ir kaip jas apšviest, ypač pašaukimų žvilgsniu.

Vištinyčios.

Vištinyčios turi gaut daug saulės ir daug tyro oro, kad užlaikius vištas sveikomis, ir turi but joms užtektinai vietos. Vištinyčia turi but at sukta į pietus, nes tuomi gauna daugiausiai saulės. Kur vištos gali but ant tyro oro visą dieną, reikia joms paskirt pa 2½ pėdos kiekvienai vištai, bet mieste, kur vištos turi visą laiką gyvent vištinyčiose, reikia joms duot po keturias ar penkias pėdas. Vištinyčią, kurioje telpa 25 vištos, turi but 10 pėdų ilgio, 7 pėdų pločio, ir 6 pėdų 2 colių augštumo priešakyj, o 4 pėdų augštumo užpakalyje. Kur žiemos nėra labai šaltos, gerai įdėt langą ir dengt ją dratu, o ne stiklu.

Jei vištinyčia stovi ant šlapios ar drėgnos žemės, gali but pavojinga vištoms. Grindys gali but paprasta žemė, lentos ar cymentas. Jei paprasta žemę reikia kasmet išgramdyt ir šviežių smilčių pripilt. Jei grindys iš lentų, turi but 8 ar 10 colių nuo žemės, kad leidus orui cirkuliuot. Cymentinės grindys geriausia, nes ilgiau laiko ir patogiau valyt. Tokios grindys turi but pridengtos šiaudais ar pjaulais nuo 3 iki 6 colių storumo ir kada tos lieka labai drėgnomis ar perdaug suterštos, turi but pamainytos šviežiomis

Laktos turi but toli nuo langų, kad neprileidus šalčio. Reikia duot nuo 8 iki 10 colių tupėjimo vietos kiekvienai vištai. Vištos laktos turi but vienodo augštumo. Nėkuomet nereikia viena laktą padėt augščiau kitos, nes visos vištos mėgins ant aukščiau nutupt ir pešis kad kita nustumus.

Turi but viena gužta keturioms vištoms. Gužtos turi but nors 16 colių pločio ir tiek pat ilgio ir nuo 12 iki 16 colių augščio.

Dažnai baltinant vištinyčias, daug prigelbsti išvaizdai ir švarumui. Išbaltinant kalkėmis beveik pigiausiai atsieina.

VĖJO MALUNAS.

Rašo kas moka ir kas nori.

IŠ LIETUVIŠKŲ DIRVONŲ.

Bruklys. Seniaus tai tik vienas "lietuviškas maskolius" Antonov rupinosi moterimis; budavo, kaip tik jis pas mus atvažiuos, tai žiurėk jau ir moterių "mitingas", į kuriuos, apart paties Antonov'o, šiaip vyrams įėjimas buvo grieštai užgintas. Kas tuose "mintinguose" darydavosi, tai tik vienas "tavorščius" Antonov žinojo. Bet virto kiti laikai. Antonov "apsiženijo" ir moters pasiliko vienos. Ilgai jos vargo, skurdo, be vyriškos globos, kol jomis "rimtai susidomėjo" visoki ekstžmogiai, kriukučiai, antanėliai ir daugybė kitokių "piliečių.'" Dabar, kur tik pasisuksi, visur girdisi raritas: vieni už moteris, kiti prieš. Net baisu, kad nekiltų "kruvina revoliucija". **Striokas.**

Vilkasbara. Tilvikų balsą patiko didelė nelaimė, nes iš anksto anglių ne prisirinkęs, šalčiams užėjus, turėjo sušalt. Gynėsi nabagas kaip galėjo, bet tas nieko negelbėjo. Galuką grabnyčios užžibinęs ir pečiun įstatęs, šildėsi kol žvakė sužibėjo iki pamatų, pečius atšalo, ir taip paukštelio gyvenimas pasibaigė. Teisybė, nekam jo gyvenimas ir reikalingas buvo, jei bent vienam ar kitam, kuriems ramybės neduoda svetimas kišenius.

Gaigalas.

Bustuoj binc. Kadangi dabar žmonės mėgsta kraustytis iš vienos vietos į kitą, vis ieškant patogumų, tai "Bitė" persikraustė iš citipointės", ant garsiojo brodvajaus, ir tokiu budu ant brodvajaus pasijuto ankšta lietuviškų episkopalų šventam Jonui, kuris iš murinių savo namų, turėjo persikraustyt prie Silverstričio, į medinę lietuvių svetainę. Taigi lietuvių svetainė, pirmiaus buvus bažnyčia tokia ir dabar pasiliko. Gerai žmonės sako: "Kaip buvo iš pradžios, taip bus ir prie pabaigos'" Tai tokios pas mus naujienos. **Bincas**

Čiučiukagi. Halstedstrytyje buvo didelis žemės drebėjimas, kurį pagimdė vienas "mizernas" žodelis—neteisingas. Koks ten mulkis užsigeidė žinot kaip angliškai rašosi "neteisingas", todėl susišaukė viso bridgeporto profesorius ir "ybių" kalvius. Visi rišo, rišo, rišo ir surišo taip, kad gramatikos monopalis turėjo užsimokėt penkšimtinę. Užsimokėt užsimokėjo, bet visgi niekas nesužinojo kaip angliškai vadinasi "neteisingas". **Margis.**

Kvyland ojojoj. Moterių kuopa, visą savo gyvenimą smarkiai veikusi ir lenktyniavusi su visomis draugijomis, Dievas žino ką susapnavo apie savo numirimą, ir savo sapnui taip įtikėjo, kad net viešai prisipažįsta, jog ji numirus. Bedieviai tam netiki ir jai pasakoja, kad ji gyva. Užtai kuopa supykus ant bedievių, aną sykį sušaukė į lietuvių svetainę daug žmonių, ir tiems atvirai pasakė: "Aš numiriau!"... **Uždegimas.**

Užters. Privalgę vakarienių dabar męs atsirugdami tik dantis krapštome, ir ausis patempę klausome kaip vienos draugijos nariai, priklausydami ir į kuopą, kuopas susirinkime duoda daug gražių sumanymų ir dailiai pridirba dailių nutarimų, o nuėję draugijos susirinkiman, boikotuoja kuopą ir jos visus sumanymus su nutarimais. Taip nori atliekamas kandidatas į kasmetinius prezidentus, ir sulyg jo valios ir švento noro, viskas pildosi. **Knypkis.**

Iš visos "merikos". Čia musų tautiečiai, pasiskirstę į burelius, "riša" įvairius klausimus: vieni — Ar Vileišis, ar Čarneckis buvo geresniu Lietuvos atstovu, kiti —Ar reikalingi angliški pamokslai lietuviškose bažnyčiose, ar ne, dar kiti—kurie geresni: klerikalais, kumunistai, socialistai, ar sandariečiai. O dabar kiti—kas daugiau pinigų iš žmonių išviliojo "Lietuvos reikalams". **Von Prunkšt.**

Čiučiukagi. Pas visus "piliečius" didelis trukšmas ir nežinia kuom jis baigsis. Mat kaszinkur dingo Graičiuno juodasis arklys. Turbut kur pabėgo ar ką. Bet ko jam buvo bėgt? Šieno turėjo, vandens taipgi netruko, galėjo pasiimt, jei pasiekė. Bet turbut greičiausia bus, kad ant jo kas nujojo "ing dideliu balu". Zvanelis.

KIBIRKŠTELĖS.

Hm... Maižis anais metais išvedė žydus iš Egipto "namų nevalios", tai buvo ganė gud. Bet kas dabar iš tos nevalios išves anglus?.

—XXX.

×

Kas ten Worcesteryje pradėjo iš kantičkų giedot apie "grinorkas"? Bedieviai! Ar tai tokias giesmes adventuose giedot? Džiaugkitės, kad dabar žiema, nes jei butų vasara, tai... —Ašara.

×

Kada nors bus pusė metų kaip Vilnies redaktorius su Sandaros zeceriu Lowellyje "debatus laikė", o tuluose laikraščiuose vis dar apie tai kalbama, pradedant nuo "toliau eina" ir baigiant su "toliau bus". Sakau, tik jau ir skalsa. —K.S.D.

×

Sako, jog kunigas T. Žilinskas rengiasi nors trumpam laikui dar atvažiuot į Ameriką. Jeigu tas tiesa ir, jei jis laimingai atvažiuos, tai ar žinote kas bus? Bus dar viena lietuviška byla teisme, kuris turės nubaust visus bedievius, kurie nesiliauja kun. T. Ž. žudę. —N.O.K.

×

Amerikos lietuviški "inteligentai" laikraščiuose barasi:"... nervai kaip pančiai... bandytas... nemokša... gramatikos nesupranta... mulk... bepr.... Gi Lietuvos "inteligentai" (Liet. Žin.) barasi gražiau: "...kuniginis Darbininkas išverstomis, raudonomis iš piktumo akimis lieja pamazgų tvaną... daugalvės gyvatės... semta iš kleboniškos kutės... Aišku, kad Lietuvos "inteligentai" dar "grinoriai", ne suamerikonėję kaip reikia. —XXX.

×

Klysta visi tie, kurie sako ir dar mano sakyt, jog lietuviai neturi jokių speciališkumų. Kas taip tiki, lai prisiklauso gerai lietuvių kalbos "žinovų" gramofono rekordų: "Kas lenkuose girdėt—vokiečiuose neramu — rusuose sujudimai—italuose bruzdėsis—šveduose straikai—žyduose karštis tvinksta—latviuose labai šalta (sulyg Lietuvos laikraščių). Ot, rodosi, kad tie "profesoriai" tik ausis prikišę prie pilvų lenkams, rusams, italams ir kitiems, klausosi kas juose darosi—M.N.O.

Tavo Pareiga Jais Rupintis.

Maži kudikiai negali niekuomi sau pagelbėti! Kuomet jų viduriai užkietėja, jie nežino kas jiems kenkia. Tai yra reikalas jus, motinos! Prižiurėkit juos rupestingai. Pridėbėkit, kad jų viduriai veiktų kiekvieną dieną. Ir jei apsireikštų nors mažiausis vidurių užkietėjimas, duokite jiems Bambino—Kudikių Geriausį Draugą. Kudikiai mėgsta jį. Jie net prašo daugiaus. Jis veikia greitai, lengvai, tikrai. Bonka 35c. aptiekose ar tiesiai iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street Brooklyn, N. Y.

VIETOS ŽINIOS

Staiga mirtis. Gale praėjusios savaitės staiga mirtis pakirto Jokubą Baldonį, gyvenusį po No. 30 prie Elsworth gatvės. Jis priešpiečiams išgėrė puoduką kavos, ir tuojaus sudribo ant grindų, iš kur jau daugiau nepasikėlė—umai mirė. Kad persitikrinus kame priežastis, nugabenta jis miesto ligonbutin, kur analizuota lavonas; daktarai pripažino, jog jis jau nuo seniai kentė plaučių džiutį ir ta jį dabar pakirto. Pripažinus jį mirus naturališkai, pargabenta namo ir imtasi prie jo laidotuvių. Velionis priklausė prie S.L.A. 57 kuopos, tad šios kuopos rupesčiu ir tapo palaidotas. Velionis paliko turbut ir kiek šeimynos.

S.L.A. 318 kuopos priešmetinis susirinkimas atsibuvo praėjusiame nedėldienyje Aušrelės salėje. Susirinkimas buvo labai pavyzdingas ir skaitlingas. Reikalai svarstyta atydžiai ir rimtai. Apart skaitlingo susirinkimo, priimta 15 naujų aplikantų ir 25 persikelianti į 57 kuopos. Valdybon ateinančiam metui naujai išrinkta antru vicepirmininku F. Juozunas, iždo globėjas Rauktis ir Glaveckas, finansų sekretoriaus raštininku A. Kuzmickas ir antru maršalu J. Gerulis. Šiaip visi kiti liko tie patys. Organizatoriais paskirta visus tuos valdybos narius, kurie yra po užstatais. **Rep.**

Jis tik miegojo... Slater triobos prižiurėtojas, ketvirtame augšte ant grindų rado vos gyvą, girtą Joną McLennon, kuris paduota policistui ir prasiblaivęs jis statyta prieš teismą. Teisėjui paklausus kur jis taip nusigėrė, jis atsakė: "Jusų mylista, aš visai nebuvau girtas, tik miegojau. Jei aš bučia buvęs girtas, aš bučia giedojęs. Aš neprašau pas nieką susimylėjimo, tik geidžiu teisybės. Jei tamista, teisėjau, butum išbuvęs be miego per 48 valandas ir nukeliavęs pėkščias 12 mylių, butum taip lygiai miegojęs kaip ir aš". Teisėjas jį paskyrė valstijos prieglaudon.

S.L.A. 318 kuopos nariams. Sulyg centro sekretorės patvarkymo, visi nariai privalo užsimokėt savo mokesčius už šiuos 1924 metus, šiame Gruodžio mėnesyje, kad nė vienas neliktų skolingu kitiems metams. Todėl šiuomi kviečiu tuos, kurie negalėjo ateit į susirinkimą užsimokėt, padaryt tai iki 15 dienai Gruodžio, užsimokant pas mane.

S.L.A. 318 kuopos finansų sekretorius,

A. Kriaučialis,

14 Suffield St.,
Worcester, Mas.

Mindaugis Lietuvos karalius bus statomas scenoje, rodosi Naujų metų vakare, Lietuvių salėje, po No. 29 prie Endicott gatvės. Šitą didelį veikalą ir labai svarbų lietuvių tautos istorijoje, suvaidins S.L.A. 57 kuopa. Roles išpildys gabiausi lošėjai, netik nariai šios kuopos, bet ir tam tikslui tyčia pakviesti artistai, iš kitų draugijų, kurie pagėlbės šitą sunkų veikalą atvaidint. Sulaukę vaidinimo vakaro, visi Worcesterio lietuviai privalo skaitlingai atsilankyt, idant prisižiurėjus vaizdui iš senosios lietuvių istorijos.

Koresp.

Priešmetinis susirinkimas S.L.A. 57 kp. atsibuvo praėjusioje nedėlioje, Lietuvių salėje. Susirinkimas buvo neskaitlingas, turbut dėl prasto oro. Susirinkime, apart panaikinimo atstovų prie "Politiškųjų kalinių komiteto" ir rinkimo naujos valdybos, nieko svarbesnio beveik ne įvyko. Pirmininku išrinkta senasis, J. Skliutas, vicepirmininku naujas (pavardė nenugirsta), nes senasis vicepirmininkas Bernota susirinkiman ne atėjo. Finansų sekretorium palikta senasis, J. K. Šalaviejus, jo raštininku Styga, protokolų sekretorium senasis, V. Navikas, iždininku Jusius, iždo globėjais J. Žalimas ir dar koks kitas. Knygium ir kitais likosi senieji.

Rep.

Švento Jurgio draugijos priešmetinis susirinkimas įvyko praėjusios subatos vakare, A.O.H. salėje. Susirinkimas buvo gyvas, buvo biskis ir trukšmo, už mažmožius. Svarbiausi susirinkimo darbai šiame susirinkime buvo tai valdybos ateinančiam metui rinkimas. Pirmininku išrinkta vienas iš rimčiausiųjų narių p. A. V. Dailyda. Kitos permainos nežymios. Beto dar nutarta atšaukt savo atstovus iš Worcesterio Lietuvių Tarybos, kadangi ši Taryba, rodosi baigia iširt, nes netik kad nieko neveikia, bet ir į susirinkimus nė pusė draugijų atstovų nesusirenka.

Rep.

Apsisaugokite. Policija prasergsti, idant žmonės butų atsargūs su gazo atskaitų kolektoriais, nes priviso šiulerių, kurie iš laiškų skrynelių išsiėmę paliktas gazo atskaitas, su jomis eina prie durių ir šeimyninkes baudžia atskaitas išmokėt. Policija kreipia atydą ir gazo kompanijai, idant ta mainytų sistemą atskaitų išnešiojimo, ir jas ne paliktų laiškų skrynelėse.

Ruošia kalėdų eglę. Moterių Kliubas ruošiasi šiuosmet išstatyt kalėdų eglę Comon parke, ties miesto rotuše, kuri kučios vakare bus papuošta iluminuotais žiburiais ir spalvuotomis dekoracijomis. Prie papuoštos eglės kučios vakare rengiama ir koncertą, kurį išpildys tulų bažnyčių ir karvaikių (scouts) horai. Galbut prie šios eglės išpuošimo kaip ir koncerto išpildymo, prisidės ir miestas.

A.L.T.S. 16 kp susirinkimas įvyks ateinančiame nedėldienyje, Gruodžio 14 d. Aušrelės salėje, po No. 33 prie Millbury gatvės, 1 valandą po pietų. Susirinkime dalyvaus ir centro sekretorius, p. V. M. Čekanauskas, kuris susirinkusiems pasakys ką nors svarbaus ir naujo. Todėl kviečiame visus narius kuoskaitlingiausia į šį susirinkimą atsilankyt. Nepamirškite atsivest ir naujų narių. Taipgi kviečiame visus narius, kurie savo mokestis yra užvilkę, ateit ir užsimokėt.

Kviečia **Valdyba.**

S.L.A. 57 kp. narių narių atydai. S.L.A. Centro sekretorės prašimų, yra pageidaujama, kad visi nariai stengtųsi užsimokėt savo duokles už 1924 metus, Gruodžio mėnesyje. Tad, kurie negalėjote but susirinkime ir neužsimokėjote savo duokles, galite užsimokėt iki 19 d. Gruodžio pas finansų sekretorių.

S.L.A. 57 kp. fin. sekret.

J. K. Šalaviejus,

38 Seymour st.
Worcester, Mass.

S.L.A. 318 kuopa rengia nepaprastą vakarą, vadinamą "Obuolių vakaras", kuris įvyks pirmose dienose Sausio. Sakoma, jog tai bus vakaras, kokio Worcesterio lietuviai dar niekad nėra matę. Rengimo komisija visą to vakaro programą tyčia slepia, neišduoda jį, sako: "Tegul ateis ir pamatys visi tie, kurie įdomauja". O ateit visiems bus proga, nes įžanga skiriama labai pigi, tokia, jog ir skupiausis galės išsitekt kelis centus už biletą užsimokėt. **Koresp.**

Aušrelės vakarienė, atsibuvusi praėjusios nedėlios vakare, labai šauniai pavyko. Programą išpildė muzikai, deklamatoriai ir dainininkai, kuogeriausia. Svečių priėmimas buvo pagirtinas. Publikos prisirinko apie pora šimtų, tik kaszinkodėl pačių aušreliečių buvo nedaug. Svečiais buvo daugiausia šeimynos, Aušrelei atjaučiančiųjų tautininkų. **Rep.**

Dr. V. Kudirkos paminėjimui vakarą rengia Tėvynės Mylėtojų Draugijos 50 kuopa. Vakaras įvyks 21 dieną Gruodžio, Aušrelės salėje, po No. 33 prie Millbury gatvės. Rengimo komisija deda visas pastangas, idant surengus lietuvių tautos didvyriui paminėjimą kuožymiausį. Bus platus programas, kuriame dalyvaus žymiausios Worcesterio lietuvių tautiškos spėkos. **Rep.**

Pavojingai susižeidė. Princtono apyrubėje, ukininkas J. Gužutis pavojingai susižeidė. Prisiruošus skerst meitėlį, tam pasimuisčius, peilis nusprudęs šalin, patraukė per kairės rankos gyslas ir jas nupjovė. Labai daug kraujo nutekėjo, kol pasiekta daktaras. **Rep.**

Nubaudė lietuvį. Antanas Stelmokas (Stemakes) iš Barre, Mass. teismė buvo baudžiamas už peržengimą automobilių bėgiojimo taisyklių; jis automobilium važiavo girtas, ir todėl teismas suspendavo jo automobiliaus laidą.

Apalpo gatvėje. Corbett Button, kuris prie Front gatvės rinko aukas kalėdoms tulai labdaringai draugijai, apalpęs sukniubo gatvėje, kurioje stovėdamas praeivius prašė aukų. Nugabenus jį ligonbutin daktarai pripažino jį jau nuo seniai turint suirusią sveikatą.

Maža mergaitė, keturių metų Alicė King, savo tėvų namuose po No. 135 prie Salem gatvės, bežaisdama seklyčioje prie besikurinančio pečiaus, paklupo ir prisiglaudė prie pečiaus, ir kol motina spėjo atsiskubint su pagelba, pavojingai apdegė.

Muzėjuje koncertas. Worcesterio dailos muzėjuje nedėldieniais bus duodama koncertai, kurių pirmutinis atsibuvo jau praėjusiame nedėldienyje, dalyvaujant Bostono orkestrai. Koncertai kiekvieną nedėldienį atsibus pradedant nuo trečios valandos po pietų. Kas turi norą pasiklausyt koncertą, gali nueit pasiklausyt.

Vagys veikia. Kalėdoms prisiartinant, vagiliai pradėjo savo veikimą urmu. Nėra beveik tos nakties ir dienos, kurioje nebutų papildyta kelios vagystos. Vagiliai ima viską, ką tik randa kokią vertę turint, kaip pinigus, drabužius, jėdus, papuošalus, ir net valgio produktus.

Pataisymas. Praėjusios savaitės laidoje buvo paskelbta, kad Jonas Peczinski, besivažinėdamas rogutėmis, įvažiavo į tvorą ir nusilaužė koją. Dabar pranešama, kad Pečinskutis nesivažinėjo rogutėmis, bet jam einant šaligatviu, kitas vaikas užvažiavo ant jo ir, taip sužeidė.

PARSIDUODA NAMAI—FARMOS!!

6—6—6 kambarių namas, nauji plumbingai. Kaina $10000.
5—5—5 kambarių namas, visi įtaisymai su (steam heat). Kaina $10600.
4—4—4 kambarių namas, visi naujos mados įtaisymai, kieto medžio grindjs. Kaina $8000.
GRAŽI FARMA galima pirkt arba mainyt ant miesto propertės. Žema kaina.
APDRAUDŽIU NUO UGNIES namus, forničius, automobilius ir visokios rušies biznius.

L. J. PAULAUSKAS,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
(Prie Amerikos Lietuvio)

PARSIDUODA bučernė ir grosernė lietuvių apgyventoje vietoje, biznis išdirbtas per daug metų. Pardavimo priežastis, išvažiavimas į kitą miestą.

A. K., 135 Cohasset St.,
Tel. Cedar 3524-M. Worcester, Mass.
(49—50)

PAJIEŠKAU AGENTŲ pardavinėjimui gyduolių. Geras pelnas tinkamam žmogui. Jeigu turi liuoso laiko kreipkis su užklausymu pas—
DEKSNIS OINTMENT CO.,
HARTFORD, CONN. (46—49)

Antanas J. Milleris,
Lietuvis Advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIS ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS.

J. L. Pašakarnis
Lietuvis optometristas
ir akinių pritaikintojas.
447 BROADWAY,
So. Boston, Mass.

LIETUVON

GERA NAUJIENA. Naujas S. V. įstatymas pavelija atlankyt Tėvynę ir but metus, paskui be kliučių grįžt Amerikon nežiurint kvotos.
Musų dideli laivai milžinai, kaip MAJESTIC, didžiausis pasauly, OLYMPIC, LAPLAND, MINNEKAHDA, etc. siulo greitą kelionę į Cherbourg, Southampton, Antwerp ar Hamburg. Daug laivų išplaukia kas savaitė.
Visi musų 3-čios klesos keleiviai gauna atskirus kambarius dviem, keturiems ar šešiems žmonėms. Patogumai, puikus maistas ir mandagumas.
Kreipkitės prie mųs vietinių agentų arba—

WHITE STAR LINE
RED STAR LINE
AMERICAN LINE
84 State Street, Boston, Mass.

Atsiųsk tiktai 85 centus

O gausi vaistų nuo nervų, išgasties, nuomario, klajojimo, bemiegės, galvos skaudėjimo, ausyse užimo ir visokių nervų nusilpnėjimo. Naujausis sapnininkas su daug paveikslų, apdarytas $1.50. Taipgi mes užlaikome didžiausią krautuvę visokių lietuviškų žolių ir šaknų su lietuviškais nurodymais, kaip vartot. Geriausia Trejonka 60c. pakelis. Atsiųsk 10c., o gausi visokių žolių ir knygų katalogą. Reikalaujam agentų pardavinėjimui musų visokių žolių.

M. ZUKAITIS,
451 Hudson Ave., Rochester, N. Y.
(30—4)

APTIEKA
Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rušies. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų
Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per ekspresą.

A. BUDREVIČIUS
PROVIZORIUS,
122 Millbury St., Worcester, Mass.

KALĖDŲ DOVANA!

Kalėdų dovanoms skiriame labai naudingą knygą—ANGLIŠKOS KALBOS ŽODYNĄ. Šita knyga bus nepamirština dovana, nes ji yra labai reikalinga kiekvienam šioje šalyje. Reikalaudami ŽODYNO, prisiųskite savo adresą ir 25c. pinigais del padengimo pašto ir supakavimo išlaidų.

Lithuanian Book Exchange,
837 West 34-th Place,
Chicago, Ill.
(48—50)

EKSTRA !!

Turiu pranešt, kad atidariau naują čeverykų krautuvę. Turiu naujausios, geriausios ir gražiausios mados, visokios rušies čeverykus, kaip vyriškų, moteriškų, mergaičių ir vaikučių. Tik ateikit patįs persitikrint, busit užganėdinti. Jums plačiai žinomas—

VINCAS ČESNA,
senas lediuis,
90 Millbury Street,
Su pagarba, V. Česna.

Worcesterio PENKIŲ CENTŲ BANKA,
316 Main Street,

Turtas — $22,500,000
Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.
BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryto iki 1 val popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

IŠPARDAVIMAS BE UŽDARBIO !!

Nuo dabar iki kalėdų mes išparduosim visą tavorą, kad padarius vietos naujiems pianams, kurie bus atsiųsti sausio ir vasario mėnesiuose.
MES IŠPARDUOSIM PIANUS PAPRASTA ŽEMA KAINA, IR NEDĖSIME NUOŠIMČIO, TAIP, KAIP KITI KAD DARO. BE NUOŠIMČIO!

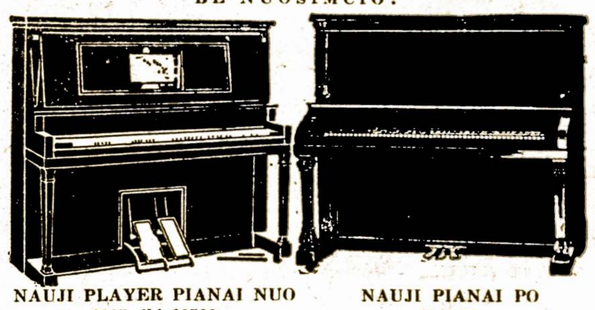

NAUJI PLAYER PIANAI NUO $335. iki $3500.
NAUJI PIANAI PO $265.00.

Didelis pasirinkimas naujų ir vartotų pianų ir playerių, bargenai, po $37.00—$95.00—$165.00—$190.—$379.—$438.—$497. — ir brangiau.

Pearson Piano Company,
238 Main Street, Worcester, Mass.

DOVANŲ DUODU KALENDORIŲ VISIEMS SAVO KOSTUMIERIAMS

Įvairias kalėdines dovanas galite gaut pas manė mokėdami pigiau, negu kitur.

Darau didelius nupiginimus ant Čeverykų ir Drabužių. Taipgi turiu didelę eilę kalėdinių žaislų vaikams.

LINKSMŲ KALĖDŲ ir LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS RĖMĖJAMS!

A. J. KATKAUSKAS,
372 Millbury St. Tel. Cedar 7206.
(49—51)

Worcesterietis visuomet galėdavo atspėt, kuomet oras mainysis.

Wm. F. Bohm, 20 Fountain St. buvo barometru, bet ERBJUS pagydė jį.

P. Bohm sako: "Aš kenčiau ilgą laiką nuo nesveiko pilvo ir bandžiau visokius budus išsigydymuj. Pilvas jausdavos visiškai kietas, ir niekaip nebuvo galima pagydyt jį.
"Turėjau degančius skausmus, atsirasdavo gazų, jaučiaus apsnudęs, ir sunku man buvo pereit kambarį.
"Aš taipgi kentėjau nuo reumatizmo, ir kuomet tik oras mainydavosi, kelios dienos prieš tai, atsirasdavo tokie skausmai, kad visiškai negalėjau vaikščiot.

"Aš girdėjau labai daug apie naujas gyduoles ERBJUS (žolių sultis), ir nutariau pamėgint, ir dabar džiaugiuosi. Nuo to laiko esu prastas oro spėjikas, kokiu buvau, ir mano pilvas yra kogeriausiame stovyje. Su mielu noru rekomenduojú gyduoles".

ERBJUS yra demonstruojamas Worcesteryje pas—
WILLIAM L. DAVIS, INC., 602 MAIN STREET
ir parsiduoda visose gerose aptiekose.

Kolonijališkosios Dienos

Dienose Washingtono ir Lafayettio; Kosciuškos ir karaliaus Jurgio, buvo pilnai galiojančiu papročiu puikioms ponioms ir gražiai apsirėdžiusiems vyrams papuošti savo galvas su gražiais perukais. Jei šitas paprotys galiotų ligi šiol, tai šiandien daugelis žmonių galėtų paslėpti po peruku pleiskanomis apdengtas savo galvas. Tačiau vietoje to, jie šiandien naudoja

Ruffles

Pleiskanų mirtinąjį priešą, kuris, jei ištepsi juomi galvą kasdien per savaitę ar dešimtį dienų ir vėliaus, tik retkarčiais sulig reikalo, greitai apvalis galvos odą nuo šių erzinančių baltų lupynų; niežėjimas tuojaus pranyks ir plaukai tuojaus atgaus savo naturalį, normalį grafumą. Ruffles galima gauti visose aptiekose po 65c. bonką, arba už 75c. prisiunčiame paštu tiesiai iš dirbtuvės.

F. AD. RICHTER & CO., 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

JONAS CIVINSKAS

Perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausto į kitus miestus, veža anglius ir persamdo trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip:

340 Harding St. Worcestery.
Tel. Park 4156.

Lietuviška Kepykla !!!

Kepami keiksai del Vestuvių, Varduvių ir Balių. Sąžiniškas patarnavimas, ne brangios kainos. Pabandykit pas mane.

B. MINGILAS,
56 Green St., Worcestery.

Tel. Park 2470
BEN. MENDELSOHN, Advokatas
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoj, taip Europoj.
390 Main St., Room 391—932, Worcester, Mass.

DR. TESSMER, Dentistas
306 MAIN STREET, Worcester, Mass.
(virš Iver Johnson krautuvės)
SUTEIKIA SĄŽINIŠKĄ PATARNAVIMĄ LIETUVIAMS!
Tel. Park 3310.